

KATALÓG LOKÁLNE PESTOVANÝCH ODRÔD OVOCNÝCH DREVÍN V REGIÓNE „PODPOĽANIE“

JABLONE A HRUŠKY

Vypracované v rámci projektu LIFE-IP NATURA 2000 SVK, ktorého plný názov znie:
„Úloha siete Natura 2000 a manažment vybraných prioritných biotopov
v integrovanej ochrane krajiny v Slovenskej republike“.
Projekt LIFE-IP NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003) je spolufinancovaný
zo zdrojov Európskej únie v rámci programu LIFE a z prostriedkov štátneho
rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

www.prirodaprevsetkych.sk

ÚVOD

Katalóg starých a krajových odrôd ovocných drevín pestovaných v regióne Podpoľania, ktorý vzniká v rámci projektu LIFE-IP NATURA 2000 SVK predstavuje otvorenú kolekciu odrôd, tvoriacich súčasť nášho prírodného a kultúrneho dedičstva.

Po prvých piatich rokoch mapovania, z ktorých kvôli neúrode v tomto regióne vypadol rok 2023 a čiastočne aj rok 2025, bola pripravená na publikovanie druhá verzia atlasu, ktorá obsahuje 50 starých odrôd jabloní a 30 starých odrôd hrušiek. Túto kolekciu tvoria odrody, ktoré boli pre svoju veľkú obľúbenosť v minulosti tradične vysádzané do našej krajiny. Postupne, tak ako bude pokračovať mapovanie tohto územia, dôjde aj k priebežnej aktualizácii katalógu. Budú pribúdať ďalšie odrody, pričom osobitne bude venovaná časť vzácnym a regionálne viazaným krajovým odrodám.

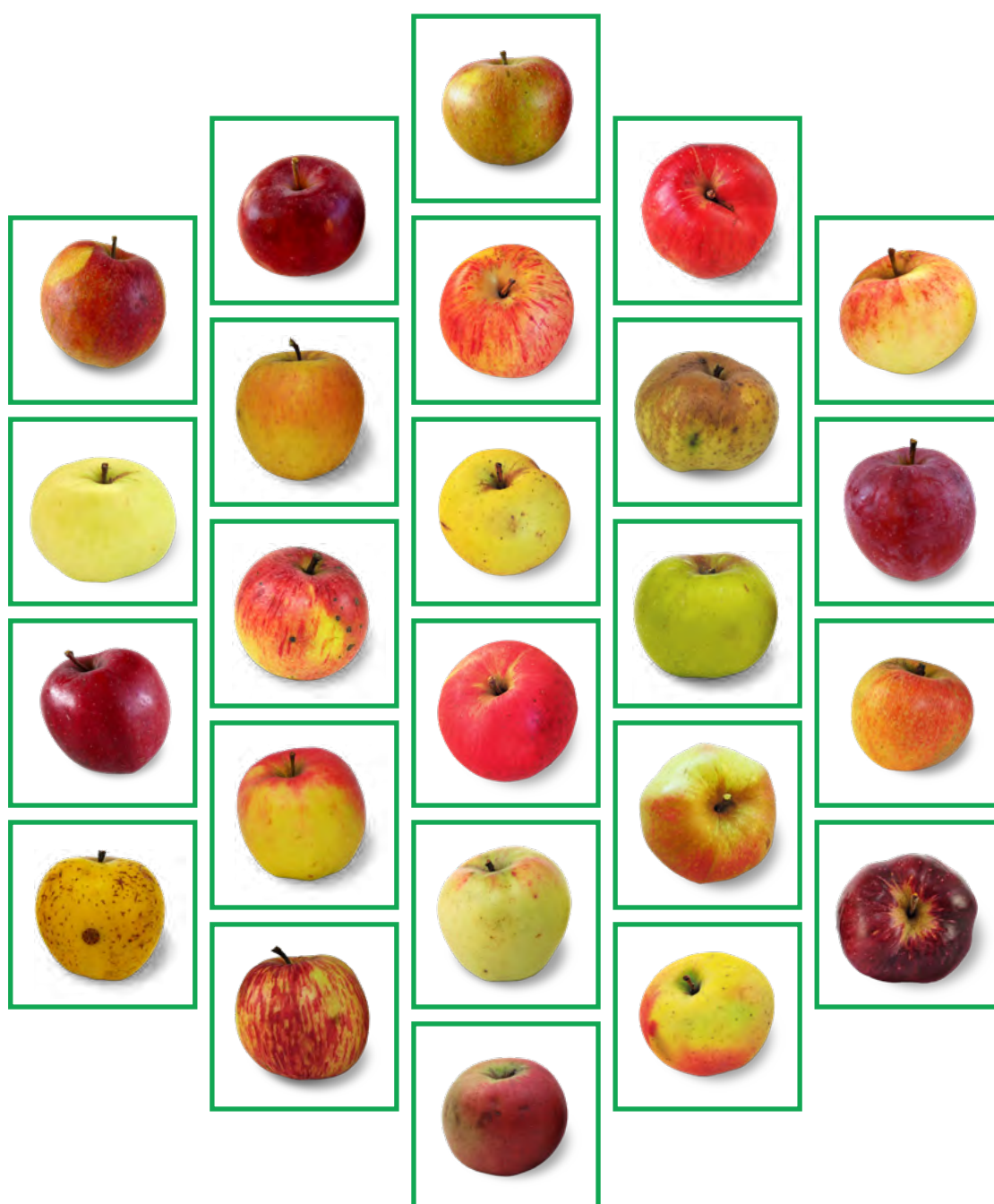
JABLONE	4
1 Ananášová reneta.	5
2 Antonovka	6
3 Astrachán biely	7
4 Banánové zimné.	8
5 Batul	9
6 Baumannova reneta	10
7 Bernské ružové.	11
8 Biesterfeldská reneta.	12
9 Bláhova oranžová reneta	13
10 Blenheimská reneta.	14
11 Boikovo obrovské	15
12 Boikovo	16
13 Borovinka	17
14 Boskoopské	18
15 Citrónové zimné.	19
16 Croncelské	20
17 Gdanský hranáč.	21
18 Golden Delicious	22
19 Gravštínske	23
20 Idared	24
21 James Grieve	25
22 Jeptiška	26
23 Jonathan.	27
24 Kalvil červený jesenný	28
25 Kanadská reneta	29
26 Kardinál pásikavý.	30
27 Kožená reneta jesenná	31
28 Krasokvet žltý	32
29 Landsberská reneta	33
30 Malinové holovouské	34
31 Malinové hornokrajské	35
32 Matkino	36
33 Ontario	37
34 Panenské české	38
35 Parkerovo.	39
36 Parména zlatá zimná.	40
37 Peasgoodovo	41
38 Priesvitné letné	42
39 Red Delicious	43
40 Ribstonské	44
41 Smiřické vzácne.	45
42 Solivarské ušľachtilé	46
43 Spartan.	47
44 Strýmka.	48
45 Sudetská reneta	49
46 Vejlímek červený	50
47 Viliamovo	51
48 Wealthy	52
49 Zuccalmaglioova reneta	53
50 Zvonkové	54

HRUŠKY	56
1 Amanliská	57
2 Avranšská	58
3 Baquetova	59
4 Boscova fľaša	60
5 Clappova maslovka	61
6 Dielova maslovka	62
7 Dvorná maslovka	63
8 Giffardova	64
9 Guyotova	65
10 Hardenpontova	66
11 Hardyho maslovka	67
12 Charneuská	68
13 Konferencia	69
14 Kongresovka	70
15 Lucasova	71
16 Madame Verté	72
17 Madame Treyve	73
18 Merodova maslovka	74
19 Meurisova zimná	75
20 Naghinova	76
21 Parížanka	77
22 Pastornica	78
23 Pitmastonská	79
24 Poitou	80
25 Salisburyova	81
26 Sixova	82
27 Solanka	83
28 Solnohradka	84
29 Sommer apoteke birne	85
30 Sterkmanova	86
Použitá literatúra	87

JABLONE

Jabloň domáca

Malus domestica Borkh.

1 Ananásová reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Skorá zimná, pravdepodobne Holandská odroda. Strom je slabšieho rastu, s menšou, vzpriamenou guľatou korunou. Stromy dosahujú stredný vek. Parí k náročnejším odrodám, dáva prednosť hlbším, teplým a dostatočne vlhkým pôdam dobre zásobeným živinami. Plodnosť je skorá, bohatá a pravidelná. Plody vo vetre napadajú, chrastavitosťou trpia málo. Drevo je odolné voči mrazu. V nevhodných podmienkach je viac napadaná rakovinou aj vlnačkou krvavou. Na Slovensku sa vyskytuje pomerne zriedkavo.

Opis plodu:

Plody sú menšie až stredne veľké, vajcovité, pravidelné, bez rebier. Šupka je tenká, lesklá, mierne drsná, zlatožltá, typické sú početné, šedavé bodky. Zriedkavo sa vyskytuje ružovkasté líčko. Dužina je pevná, neskôr krehká, žltobiela, šťavnatá, kyselká, korenistá, chutná.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

2 Antonovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto jesenná odroda bola objavená ako náhodný semenáč v Rusku, v roku 1826. Tvorí veľké a dlhoveké stromy, ktoré sú veľmi odolné voči mrazu a chrastavitosti. Využíva sa aj ako podpník. Využíva sa predovšetkým ako kuchynské jablko. V súčasnosti ju občas nachádzame v starších výsadbách.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, nepravidelné, rebrovité. Stopka je kratšia, drevnatá, vyrastá hlbokaj, hrdzavej jamky, kališná jamka je hlboká a úzka. Šupka je hrubá lesklá, neskôr masťná, svetložltej farby. Dužina je belavá, šťavnatá, sladkokyslej, priemernej chuti a intenzívnej vône.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až december

Fotodokumentácia:

3 Astrachán biely

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto stará, pravdepodobne ruská odroda je známa už z roku 1653. Tvor stredne veľké stromy, ktoré sa vyznačujú priemernou plodnosťou. Je nenáročná, mrazuvzdorná, netrpí chrastavitosťou. Vhodná do všetkých pestovateľských oblastí. Mierne trpí múčnatkou.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, plocho guľovité, nepravidelné. Šupka je jemná, pokrytá srieňom, zelenožltá, na slnečnej strane prekrytá nevýraznými červenými pásikmi. Stopka je krátka a silná, kalich špicatý, uzavretý umiestnený v plytkej nepravidelne hrboľatej jamke. Dužina je biela, mäkká, šťavnatá, má kyslastú a osviežujúcu chuť.

Obdobie zberu:

júl

Obdobie konzumnej zrelosti:

júl až august

Fotodokumentácia:

4 Banánové zimné

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná americká odroda sa vyznačuje zdravým bujným rastom. Vo vyššom veku tvorí rozložené koruny s previsnutými vetvami. Vyžaduje dobré jabloňové polohy, no znáša aj občasné sucho. Plodí stredne skoro, pomerne pravidelne. Odroda je odolná voči chorobám, plody nevädnu, sú menej napadané obaľovačom. Trpí však chrastavitosťou. Je vhodná pre vyššie kmenné tvary aj na typové podpníky stredného a slabšieho rastu. Vyskytuje sa pomerne zriedkavo.

Opis plodu:

plody sú prevažne stredne veľké, plocho guľovité, nepravidelné, oblé, niekedy prerušené nápadným švom tiahnucim sa od kalicha po stopkovú jamku. Jedna polovica plodu býva menšia. Šupka je jemná, ale pevná, hladká, lesklá, neskôr masťná, citrónovo žltá, so zlatožltým líčkom a tmavšími lenticelami. Dužina je jemná, kyprá, žltkastá, stredne šťavnatá, sladkokyslá, s jemnou, banánovou príchuťou. Na vzduchu takmer nehnedne a výrazne vonia.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

5 Batul

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto dodnes obľúbená odroda pochádza zo Sedmohradska, z počiatku 18. storočia. Rastie stredne silno, tvorí krásne, zdravé guľaté koruny s menšími tmavými listami dodávajúcimi korune osobitý charakter. Je vhodná na silné, ale tiež pre stredne silno a slabo rastúce podpníky. Stromy sú nenáročné, plody vetrom nepadajú, sú odolné voči mrazom aj chorobám.

Opis plodu:

Plody sú prevažne stredne veľké, plocho guľovité. Šupka je jemná, hladká, lesklá, svetlo žltá, na slnečnej strane krytá červeným líčkom, s početnými, drobnými lenticelami. Nepravidelne môžu byť na plode hrdzavé škvrny. Dužina je pevná, šťavnatá, biela príjemnej, sladko kyslej chuti bez korenitosti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

6 Baumannova reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto dodnes obľúbená a často pestovaná odroda pochádza z Belgicka, z roku 1800. Stromy rastú stredne bujne, tvoria široko plocho guľovité koruny. Skôr starnú. Odroda je veľmi plastická, rastie aj v horších podmienkach, no skutočne chutné plody dáva najmä v kvalitných jablonoňových polohách. Plodnosť je skorá, vysoká nepravidelná. Ovocie vo vetre nepadá, má však veľa odpadu, trpí vlnčkou krvavou a má sklon k chrastavitosti.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, plocho guľovité, niekedy plochými rebrami zhratené, najširšie uprostred. V tvare aj farbe pomerne premenlivé. Šupka je tuhá, hladká, pololesklá. Základná žltá farba je prekrytá živou červenou farbou s výrazným pruhovaním až mramorovaním. Dužina je pevná, chrumkavá, žltobiela, príjemne sladkokyslá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

7 Bernské ružové

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zriedkavejšie sa vyskytujúca dekoratívne odroda je známou národnou odrodou Švajčiarska. Pochádza z roku 1888, vznikla ako náhodný semenáč. Stromy tvoria vysoko ihlanovité koruny s rozkladajúcimi sa, až previsnutými vetvami. Odroda patrí medzi stredne náročné. V suchých polohách poskytuje ovocie drobné, predčasne padajúce. Znáša zatrávnenie. Odroda je odolná voči mrazom, vo vlhku ho napáda rakovina, aj chrastavitosť.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké tupo vajcovité, po celej dĺžke plodu sa nachádzajú ploché rebrá vďaka ktorým je plod mierne zhranatený. Šupka je jemná, hladká lesklá, mierne masťná, krytá krásnou, výraznou červenou farbou, z ktorej prerážajú výrazné biele lenticely. Dužina je krehká, šťavnatá, sladkokyslá, pod šupkou často ružovkastá. Na vzduchu len málo hnedne.

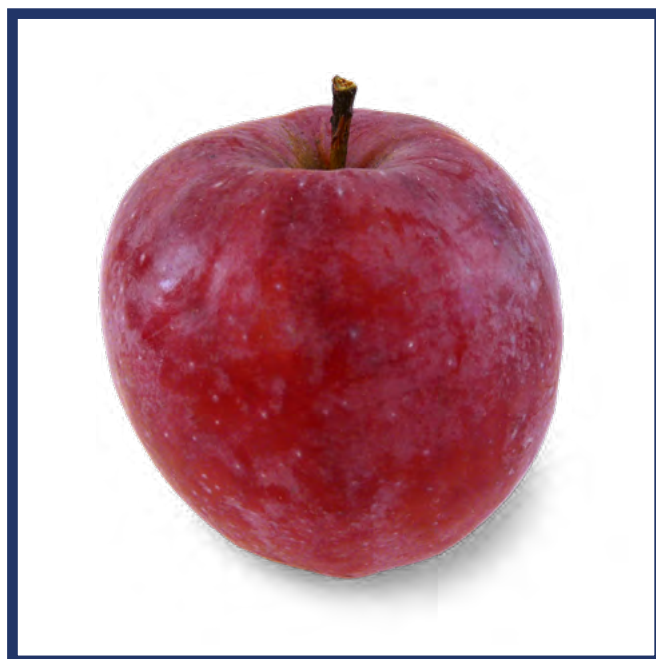
Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až február

Fotodokumentácia:

8 Biesterfeldská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto Nemecká odroda bola rozširovaná od roku 1905. U nás sa pestuje pomerne zriedkavo. Strom rastie stredne silno, vytvára širokú korunu. Je horším opeľovačom a dá sa pestovať aj na podpníkoch slabšieho rastu. Plodí neskôr, vyznačuje sa striedavou hojnou plodnosťou. Odolnosť voči mrazu je dobrá, náchylnosť ku chrastavitosti je nízka.

Opis plodu:

Plody sú väčšie, až veľké, pravidelne plocho guľovité, podobné Blenheimskej renete. Žlté, na slnečnej strane svetlo hnedo červené až tmavočervené, pruhované, neskôr masťné. Dužina je žltavo biela, sladko kyslá, mierne aromatická, dobrá, stredne až menej šťavnatá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až december

Fotodokumentácia:

9 Bláhova oranžová reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Túto českú odrodu vyšľachtiteľ Václav Bláha v Libovicích, v roku okolo roku 1950. Koruny sú mladších stromov úzko pyramidálne, vzpriamene rastúce. Až so zväčšujúcou sa plodnosťou sa začínajú koruny rozkladať do strán. Rastom aj tvarom pripomína odrodu Breuhahnovo. Rastí stredne silno. Vyžaduje úrodné, hlinité a primerane vlhké pôdy a vyššiu vlhkosť vzduchu. Na suchých lokalitách trpí múčnatkou, na vlhkých pôdach zle vyzrieva a namrzá. Plodnosť začína stredne neskoro, je pomerne hojná, plody dobre držia na strome

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, veľkostne nevyrovnané. Šupka je hladká, suchá, matná, pevná. Základná farba je zlenužltá, neskôr žltá, z väčšej časti prekrytá červeňou. Lenticely sú málo výrazné. Dužina je žltkastá, pevná, neskôr jemná a krehká. Chuť je kyselkavo sladká, dobrá, s jemnou vôňou.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až marec

Fotodokumentácia:

10 Blenheimská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Voňavá zimná odroda pochádza z Anglicka, okolo roku 1740, náhodný semenáč. Toleruje veterné polohy. Darí sa jej aj v menej úrodných pôdach, plytších nie príliš mokrých, radšej hlinitých. Neznáša mrazové polohy, nenáročná na teplo. Stredne odolná voči monilióze a múčnatke, na chrastavitosť, veľmi náchylná na rakovinu a vošky. Nie je náchylná na hubové choroby. Zlý opeľovač. Rastie bujne, stredná úrodnosť, plodí nepravidelne.

Opis plodu:

Plody sú veľké plocho guľovité, pravidelné, šupka hladká až jemne drsná, suchá, matná. Farba šupky zelenkavá, neskôr zlatožltá, na slnečnej strane červeno žíhaná, mramorovaná až rozmývaná červená až úplne krytá, šedo hrdzavé nenápadné lenticely. Dužina je šťavnatá, žltkasto belavá po rozkrojení mierne hnedá. Chuť dužiny príjemne kyslá až sladko navinutá, renetovo príjemne korenistá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

11 Boikovo obrovské

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto stará nemecká veľkoplodá odroda je nenáročná na pôdu aj polohu. Darí sa jej v nižších a vysokých polohách. V teplých a suchých lokalitách prospieva menej. Strom dosahuje stredné rozmery, aj vďaka tmavozelenému kožovitému olisteniu pôsobí zdravo. Koruny sú plocho guľovité. V dreve je odolná voči mrazu. Inak stredne odolná voči bežným chorobám. Je menej vhodná na nižšie tvary.

Opis plodu:

Plody sú mimoriadne veľké, môžu dosahovať aj 400 gramov. Plody sú plocho guľovité, nepravidelné, veľmi tupo rebrovité. Šupka je zelená, tuhšia, môže sa vyskytovať líčko. Dužina je tuhšia, menej šťavnatá, s kyselkavou chuťou, bez korenitosti. Uplatňovala sa predovšetkým ako dobré kuchynské jablko, menej ako stolová odroda.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až január

Fotodokumentácia:

12 Boikovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto obľúbená zimná odroda pochádza pravdepodobne zo severnej časti Nemecka. Tvorí dlhoveké stromy skôr stredného rastu, ktoré sa vyznačujú široko guľovitými korunami s previsnutými vetvami a nesúvislým obrastom. Odroda je menej náročná, vhodná aj do vyšších podmienok. Naopak, v teplých uzavretých polohách prosperuje menej. Je vhodná predovšetkým na silno rastúce podpníky.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, vyššie aj ploskejšie, ku kalichu zbiehavé, obe polovice nerovnomerne vyvinuté, obvykle s 5 vystúpenými rebrami. Šupka je pevná, hladká, leská, zelenavo žltá, s živým červeným líčkom a typickými belavými lenticelami. Dužina je pevná, tuhá, biela, šťavnatá, príjemne kyslekatá, bez výraznej vône. Po prekrojení nehnedne.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až máj

Fotodokumentácia:

13 Borovinka

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará letná odroda pochádza z Ruska pred rokom 1800. Je nenáročná na prostredie, vyhovujú jej všetky typy pôd okrem ťažkých ílovitých. Odroda je veľmi vhodná do vyšších a drsnejších polôh. Veľmi skoro vstupuje do rodivosti, ktorá je veľmi vysoká a takmer každoročná. Dobrý opeľovač. Vysoká odolnosť voči mrazu v dreve aj kvete, vysoká odolnosť voči rakovine, vlnačke krvavej.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, pravidelný, guľovitý až splošteno guľovitý. Šupka lesklá, hladká až mierne klzká, polomastná, ľahučko srienistá. Farba šupky zelenavo biela až slamovo žltá biela, pestrá, od temena až k stopke sa tiahnu nápadné červené pruhy. Dužina je riedka, biela, šťavnatá, ostrejšej kyslej chuti, bez korenitosti, slabšej vône. Na vzduchu takmer nehnedne.

Obdobie zberu:

august

Obdobie konzumnej zrelosti:

august až september

Fotodokumentácia:

14 Boskoopské

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná holandská odroda pochádza asi z polovice 19. storočia. Stromy rastú bujne, tvoria veľké široko rozložené a redšie koruny. Dosahujú vysokého veku. Prosperujú hlbokých, dostatočne vlhkých pôdach, aj vo vyšších a chránených slnečných polohách. Sucho neznáša. Je vhodná na všetky kmenné tvary. Pri silnejších mrazoch sa prejavuje slabšia odolnosť dreva. Ovocie dobre drží na strome a málo trpí chrastavitosťou. Táto odroda dosahuje veľké a pravidelné úrody.

Opis plodu:

Plod veľmi veľký až veľký, splošteno guľovitý alebo valcovitý či súdkovitý. Šupka je drsná, matná, pevná a hrubšia žltej farby, ktorá na slnku vytvára nevýrazné zemito červenkasté líčka. Zelenkavá dužina je šťavnatá, kyslastá, korenistá, hrubozrnná, stredne pevná.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

15 Citrónové zimné

Základná pestovateľská charakteristika:

Je to stará zimná odroda, pôvodom pravdepodobne z Francúzska alebo Nemecka. Rastie bujne a zdravo, vytvára vysoké, široké a husté koruny, s vetvami dobre obrastajúcimi hustejším plodonosným drevom. Je veľmi odolná voči mrazu, nevädne, nehnije, pomerne málo trpí rakovinou aj chrastavitosťou. Je to úrodná odroda. Darí sa jej aj v menej úrodnej pôde. Je zlý opeľovač.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký až veľký, kužeľovitý, guľatý alebo sploštený. Šupka je hladká a lesklá, mierne masťná, aromatická, farba zelenkavá, žltozelená, pozdejšie žltá, alebo na slnečnej strane rozmytá červená až karmínová, bodkovaná. Farba dužiny je belavo žltkastá, veľmi šťavnatá. Konzistencia dužiny je hrubšia, tvrdá, pri úplnom dozretí kyprá, najprv chrumkavá a neskôr v zime mäkšia. Chuť je sladkokyslá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až máj

Fotodokumentácia:

16 Croncelské

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará jesenná odroda pôvodom z Francúzska 1864. Je vhodná do vyšších polôh, nevyhovujú jej suché a veterné polohy. Je veľmi mrazuvzdorná, má radšej teplejšiu a kyprejšiu pôdu. Je dobrý opeľovač. Jablká držia pevne na strome. Veľmi odolná voči mrazu, stredne odolná proti múčnatke.

Opis plodu:

Plod guľovitý, vysoko guľovitý alebo aj trochu sploštený, tupo rebrovitý, rovnomerný tvar. Povrch šupky je srienistý, hladký, suchý, vláchny, stredne lesklý, mierne mastný. Farba šupky nazelenalo žltá, neskôr žltá, na slnečnej strane má niekedy mierny červenkastý nádych, nenápadné hrdzavé a biele bodky. Dužina je jemná, krehká, šťavnatá. Farba dužiny belavo nažltlá, žltobiela, na jeseň až svetlo lososovo žltá, po rozkrojení ľahko hnedne. Chuť má pikantno-sladká, ružovo-korenistá, dobrá. Na to že sa jedná o letnú odrodu prekvapivo dlho vydrží, aj keď stráca chuťové kvality.

Obdobie zberu:

august

Obdobie konzumnej zrelosti:

august až september

Fotodokumentácia:

17 Gdanský hranáč

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará jesenná odroda z Nemecka z 18. storočia. Je menej náročná na pôdu, vhodná i do vyšších polôh. Naopak, pre suché a teplé polohy sa nehodí. Tvorí veľmi veľké široké, vysoko guľovité koruny a vyznačuje sa dlhou životnosťou. Je veľmi dobrý opeľovač, veľmi mrazu odolná. Jablká vo vetre neopadajú. Vhodná predovšetkým na podpníky silnejšieho rastu.

Opis plodu:

Veľkosť plodu je nevyrovnaný, stredne veľký až veľký. Tvar nepravidelný, rebrovitý, vyšší alebo sploštený. Od vrchnej až ku spodnej časti sa tiahnu po celom plode význačné hrany. Povrch šupky modravo srienistý, po otení veľmi lesklý a nápadne mastný, klzký. Farba šupky základná zelenožltá až zlatožltá, krytá z väčšej časti peknou červenou až do krvava prechádzajúcou farbou, žíhaní, inokedy bodkami. Dužina je belavo žltá, belavo zelená alebo biela, jemnozrnná, mäkká, kyprá, jemne šťavnatá. Chuť sladkokyslá, trochu korenistá, s malinovou príchuťou.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

18 Golden Delicious

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto známa a mimoriadne obľúbená zimná odroda vznikla v Severnej Amerike ako náhodný semenáč. Stromy dosahujú stredné rozmery, koruny sú rozložené, relatívne vzdušné, dostatočne sa vetviace, čo uľahčuje rez. Pre svoj rast vyžaduje kvalitnejšie pôdy, vlhké a teplé polohy. Odolnosť dreva voči mrazu je stredná, odolnosť voči chrastavitosti menšia.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, tupo kužeľovité, pravidelné, vyrovnané. Šupka je tenká, pevná, nevýrazne lesklá, voskovo citrónovo žltá, až zlatožltá, na slnku s jemným ružovkastým líčkom. Dužina je pevná, šťavnatá, jemnej, výbornej sladkej, mierne kyselkavej chuti. Na vzduchu hnedne len málo.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až február

Fotodokumentácia:

19 Gravštínske

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará jesenná odroda z Nemecka. V mladosti rastie bujne, neskôr tvorí široko guľovité koruny dorastajúce veľkých rozmerov. Sú redšie a majú previsnuté vetvy. Odroda je náročná na kvalitnú vlhkejšiu lokalitu. V suchej pôde sa jej nedarí. Náročná na výživnú pôdu, najviac sa jej darí v podhorských slnečných polohách. Zlý opelovač, veľmi mrazuvzdorná, náchylná na chrastavitosť. Plodnosť je neskoršia, stredná.

Opis plodu:

Plod má nepravidelný, guľovitý, kužeľovitý alebo sploštený rebrovaný, hranatý tvar, stredne veľký až veľký. Farba šupky zelenožltá až žltá, zlatožltá, keď je úplne zrelá, slnečná karmínovo červená žíhaná. Povrch šupky je mäkký, mierne matný, lesklý, hladký, mastný po utretí. Dužina je belavá žltá, hnednúca vo vzduchu, krehká, veľmi jemná, mäkká, kyprá, veľmi šťavnatá. Chuť má lahodne sladkú, ušľachtilo korenistú, osviežujúcu, aromatickú.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až november

Fotodokumentácia:

20 Idared

Základná pestovateľská charakteristika:

Idared je zimná a často pestovaná odroda vyšľachtená v USA a zaregistrovaná v roku 1970 ako kríženec odrôd Jonathan a Wagenerovo. Pričom práve prekonanie odrody Jonathan bolo cieľom šľachtenia. Strom rastie stredne bujne, vytvára guľovité koruny. Vyžaduje polopriepustné pôdy s dostatkom živín a vlahy. Pestuje sa vo všetkých jablňových polohách. Plodnosť je skorá, vysoká a pri prebierke plodov pravidelná. Je dobrým opelovačom pre iné odrody jabloní.

Opis plodu:

Plody sú veľké, plocho guľovité. Hladká, lesklá, žltozelená šupka je pokrytá jasne červeným líčkom, prechádzajúca až do mramorovania. Dužina je biela až žltkastá, krehká, stredne šťavnatá, sladko kyslá, menej dobrá ako pri odrode Jonathan.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

21 James Grieve

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto jesenná odroda pochádza zo Škótska, vznikla ako semenáč odrody Pottovo okolo roku 1895. Dosahuje skôr menšieho až stredného rastu, koruny sú vo vyššom veku rozložené. Ide o pomerne náročnú odrodu, vyžadujúcu lepšie jablonoňové lokality. Vyhnúť sa treba suchým a drsným polohám. Je možné ju pestovať vo všetkých tvaroch aj na slaborastúcich podpníkoch. Odroda trpí v ťažších a mokrych pôdach rakovinou, voči chorobám a mrazu je pomerne odolná.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, mierne kužeľovité, nepatrne hranaté. Šupka je jemná, hladká, lesklá, neskôr jemne masťná. Svetložltá, z polovice pruhovaná, s viditeľnými lenticelami. Dužina je pevná, neskôr krehká, šťavnatá, žltobiela, výbornej korenistej, sladkej, jemne kyselkavej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až október

Fotodokumentácia:

22 Jeptiška

Základná pestovateľská charakteristika:

Neskorá zimná odroda sa označuje aj menom Železné. Názov by mohol odkazovať na odolnosť voči drsným a vyšším polohám, rovnako ako aj na tvrdosť plodov, ktoré sú vhodné na dlhé zimné uskladnenie. Pochádza z Nemecka, zo 16. storočia. Rastie bujne, tvorí veľké, široké, guľovité koruny. Je dlhoveká. V suchých polohách neprosperuje a vyhovujú jej ani slaborastúce podpníky. Celková odolnosť je dobrá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, kužeľovito zbiehavé, menej pravidelné, jedna polovica plodu býva menšia. Šupka je pomerne silná, hladká, polomastná, lesklá, zelenavo žltá, takmer celá krytá zastretou červeňou s fialkovastým srieňom a s výraznými svetlými lenticelami. Dužina je pevná, šťavnatá, zeleno biela, sladkokyslá, mierne korenistá, bez vône.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až jún

Fotodokumentácia:

23 Jonathan

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará zimná odroda pochádza z USA z roku 1800. Plod strednej veľkosti má pravidelné a skoré plodenie, dobrý opeľovač, má dlhú spotrebiteľskú zrelosť a trvanlivosť. Je relatívne odolná voči mrazu. Vyžaduje si chránené polohy, nie vyššie, najlepšie teplejšie, vyžaduje dobrú, hlbokú, výživnú a vlhkú pôdu. Je náchylná na choroby najmä múčnatku a škvrnitosť.

Opis plodu:

Tvar plodu je pravidelný, rovnomerný, guľovitý až tupou kužeľovitý, mierne rebrovaný. Veľkosť ovocia je stredná až malá. Farba šupky je žltozelená, neskôr žltá, prekrytá rozmytou alebo mramorovanou purpurovou červenou, nevýrazné žíhanie. Povrch šupky je suchý, voskovo lesklý, hladký. Dužina je biela až svetložltkastá, s ružovým odtieňom pod šupkou, pri rezaní len veľmi jemne hnedá. Je veľmi šťavnatá, prezretá, suchšia. Má aromatickú chuť, výrazne jemne korenistú, aromatickú.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

24 Kalvil červený jesenný

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto obľúbená jesenná odroda pochádza z Francúzska. Dodnes ju pre krásu plodov pomerne často nachádzame aj v našich starších výsadbách. Je mrazuvzdorná, s vysokou náchylnosťou ku chrastavosti. Vyžaduje úrodnú, hlbokú pôdu bez vlhkosti. Stredne náchylná na múčnatku.

Opis plodu:

Tvar plodu je mierne kužeľovitý alebo guľovitý, rebrovaný, stredne veľký až veľký. Farba šupky je veľmi tmavá, hnedo-červená, na slnečnej strane takmer čierna, farba v tieni slabne, miestami ružovočervená. Povrch je ako sklo lesklý, hladký, veľmi mastný. Farba dužiny je biela až žltkastobiela, krásne ružová mramorovaná pod kožou až po jadro. Dužina mäkká, jemná, kyprá, šťavnatá, chuťou nevýrazná, pripomínajúca maliny.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až december

Fotodokumentácia:

25 Kanadská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Pre svoje výrazné lenticely často označovaná aj ako Kmínová reneta sa dodnes pomerne často nachádza aj v našich starších výsadbách. Jej pôvod nie je úplne jasný, pochádza buď z Francúzska, alebo Severnej Ameriky. Stromy rastú bujne, široko a plocho guľovito. Na pestovateľské podmienky je pomerne náročná. Obľubuje pôdy hlboké primerane vlhké, polohy teplé a chránené. Pomerne dobre odoláva chorobám, no v dreve je pomerne málo odolná voči mrazu.

Opis plodu:

Plody sú veľké, plocho guľovité, niekedy aj vyššie, s 5 tupo zahranenými rebrami, polovice plodu sú nerovnako vyvinuté. Šupka je silnejšia – kožovitá, drsná, zelenavo žltá, s tlmeným červenkastým líčkom a charakteristickými hrdzavými lenticelami podobajúcimi sa na drobné zárezy, či hviezdy. Dužina je pevná, krehké šťavnatá žltobiela, výbornej sladkokyslej, korenistej renetovitej chuti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až máj

Fotodokumentácia:

26 Kardinál pásikavý

Základná pestovateľská charakteristika:

Veľmi stará jesenná odroda neznámeho pôvodu. Strom je dlhoveký, tvorí veľmi veľké koruny, presahujúce priemer 15 m s klesajúcimi a previsnutými konármi. Odroda je pomerne odolná voči mrazu aj chorobám, nenáročná na polohu a pôdu, vhodná i do veterných oblastí. V ťažkých ílovitých pôdach trpí rakovinou, v suchu múčnatkou. Je zlý opelovač. Ľudový názov je Štrúdl'ovka. Odroda je hodnotná, na Slovensku sa vyskytuje pomerne často.

Opis plodu:

Typické plody sú veľké, troj- až päťhranné, rebrovité. Na strome často tvarovo a veľkostne nevyrovnané. Farba šupky je žltá-biela až citrónovožltá, často ohnivo pruhovaná na slnku alebo sfarbená rozmytou ohnivočervenou farbou, plody sa líšia farbou. Povrch šupky je lesklý, hladký, neskôr masťný. Farba dužiny je žltá-zelena-biela. Dužina je šťavnatá, mäkká, kyprá, trochu hrubozrnná vo väčších plodoch a jemná v menších plodoch. Má vôňu vína. Chuť je trochu pikantná, osviežujúca, sladko kyslá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

27 Kožená reneta jesenná

Základná pestovateľská charakteristika:

Veľmi stará neskorá jesenná odroda neznámeho pôvodu pravdepodobne z Francúzska. Rastie zdravo a tvorí mohutné, vysoké a ploché koruny. V kvete nie je chúlolistivá na mráz, V príliš mokrých pôdach trpí rakovinou a namrzaním, v suchých opadom plodov. Je vhodná na priamy konzum aj spracovanie a dodnes ju nachádzame v starých výsadbách.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké guľaté, väčšinou nenápadne päťhranné. Šupka je suchá, kožovitá, hnedohrdzavá, bez líčka. Dužina zelenkasto biela, šťavnatá, sladkokyslej, korenistej, veľmi dobrej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až január

Fotodokumentácia:

28 Krasokvet žltý

Základná pestovateľská charakteristika:

Zimná odroda pochádza z USA koncom 18. storočia. Stromy rastú stredne silno a vyznačujú sa jemnejším previsnutými konármi. Dosahujú vysokého veku. Vyžaduje úrodnú pôdu s vyšším obsahom vápnika, nehodí sa do suchých pôd. Skorá rodivosť, odolná voči mrazu, aj vetru. Málo odolná voči chrastavosti a voškám.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, typicky kalvilovitého tvaru, s hrboľatým okolím kališnej jamky. Šupka je hladká, lesklá, svetlo žltá s hnedými lenticelami. Dužina jemná, krehká, šťavnatá, veľmi dobrá, s banánovou príchuťou, slabo voňavá.

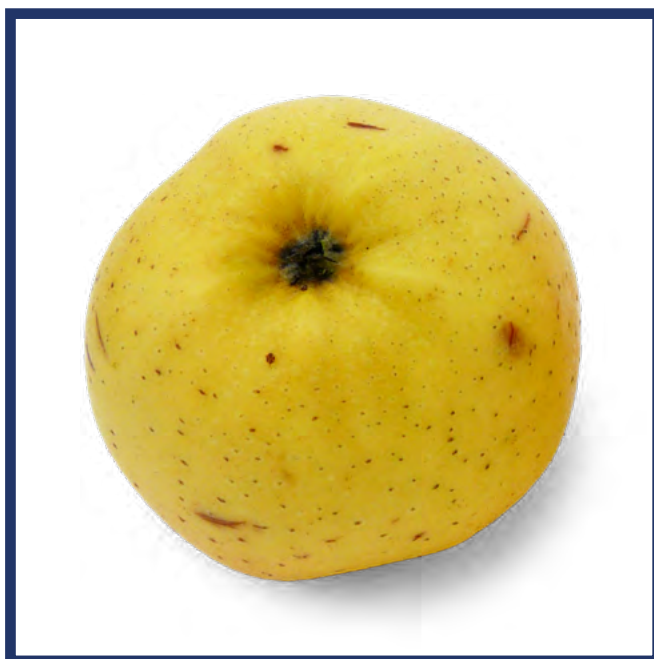
Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

29 Landsberská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Zimná odroda pôvodom z Nemecka v polovici 19. storočia. je veľmi vhodná pre všetky, aj drsnejšie lokality a pôdy. Odolná voči vetru, stredne odolná voči mrazu. Je dobrý opelovač. Je náchylná na chrastavitosť a múčnatku. Každý druhý rok bohato zarodí.

Opis plodu:

Tvar plodu je guľovitý, mierne rebrovaný, stredne veľký až veľký. Farba šupky zelenožltá a bleďožltá. Pri úplnej zrelosti na slnečnej strane mierne červenkasté, majú hnedé lenticely. Povrch šupky je hladký, lesklý, mierne mastný. Farba dužiny je žltobiela, mierne hnednúca na vzduchu, je veľmi šťavnatá, kyprá, jemnozrná, mäkká. Má jemnú vôňu a chuť je kyslosladká až sladko navinutá, bez zvláštnej korenistosti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až január

Fotodokumentácia:

30 Malinové holovouské

Základná pestovateľská charakteristika:

Česká zimná odroda pôvodom bola známa už na začiatku 19. storočia. Strom tvorí veľké, guľovité, rozložené až previsnuté koruny a dosahuje vysokého veku. Odrodu považujeme za stredne náročnú. Darí sa jej ťažších priepustných pôdach, taktiež vyšších chránených polohách. Je odolná voči mrazu aj vlnačke krvavej, no vo vlhkých podmienkach je napádaná chrastavitosťou.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, plocho guľovité, len málo zahnané, obe polovice sú nerovnomerne vyvinuté. Často býva po dĺžke ostrý šev a pri stopke charakteristický zával. Šupka je veľmi hrubá, tuhá, hladká, lesklá, masť, citrónovo žltá, väčšinou krytá živou červeňou, cez ktorú preráža tmavšie žižanie. Dužina je mäkká, kyprá, šťavnatá, žltobiela, často ružovkastá, kyslosladká, s malinovou príchuťou, výborná.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až február

Fotodokumentácia:

31 Malinové hornokrajské

Základná pestovateľská charakteristika:

Pravdepodobne sa jedná o holandskú odrodu, ktorá sa pestovala už v polovici 18. storočia. Stromy rastú zdravo, koruny sú rozložené, s jemnejšími, previsnutými konármi. Je pomerne nenáročná, odolná voči chorobám, škodcom, aj mrazu. Prosperuje v stredných polohách, no tiež je j vyhovujú polohy vyššie a chránené. Neznáša sucho.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, vysoko guľovité, oblo rebrovité, špecificky ľahké. Šupka je hladká, lesklá, tmavočervená, nápadne fialovo osrienená. Na povrchu sú menej nápadné hrdzavé lenticely. Dužina je jemná, suchšia, biela, pod šupkou ružovkastá, aromatická. Chutí sladko, mierne kyselkavo, dobre.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až január

Fotodokumentácia:

32 Matkino

Základná pestovateľská charakteristika:

Skorá zimná odroda pôvodom z USA, okolo roku 1848. Stromy sú stredného rastu, vo vyššom veku sú koruny prevísajúce. Odroda vyžaduje dobrú úrodnú pôdu, nie suchú. Prosperuje aj v stredných a vyšších chránených polohách. Jej pestovanie je lepšie na voľných tvaroch bez prísneho rezu. Je pomerne dobrý opelovač. Málo odolná v dreve voči mrazu, odolná voči chrastavitosti.

Opis plodu:

Tvar plodu je pravidelný, vysoký, tupo kužeľovitý, zvyčajne sa zužuje viac k temenu ako ku stopke, mierne rebrovaný. Je stredne veľký až pomerne veľký. Charakteristický je drobný uzavretý kalich. Farba šupky je žltozelená, neskôr až zlatožltá, väčšia časť je bodkovaná alebo mramorovaná, tmavá, trochu hnedastá, jasne červenkastá, mierne pruhovaná a prerušovaná, malé hrdzavé lenticely. Povrch je jemne matný, hladký, polomastný až suchý, zriedka klzký a lesklý. Farba dužiny je tmavšie žltá, vo vzduchu mierne hnedá. Konzistenciu má veľmi jemnú, hustú, ale mäkkú až stredne tuhú, krehkú. Je príjemne aromatická, sladká s veľmi jemnou, kyslastou chuťou, vonia veľmi dobre.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

33 Ontario

Základná pestovateľská charakteristika:

Neskorá a mimoriadne obľúbená zimná odroda pochádza z Kanady, kde ju v roku 1820 vyšľachtil Ch. Arnold krížením odrody Wagenerovo s odrodou Northern Spy. Strom tvorí stredne veľké, širšie a redšie koruny. Odroda je plodná, pestovateľsky nenáročná, je odolná voči chrastavitosti, no trpí rakovinou a má menšiu mrazuodolnosť.

Opis plodu:

Plod je tvarovo vyrovnaný, sploštený, tupo rebrovaný, väčšinou nesúmerný, veľký až veľmi veľký. Farba šupky je zelenkastá, neskôr žltnúca, na slnečnej strane karmínové líca, šedé lenticely. Povrch šupky je hladký, klzký, lesklý, po dozretí mierne mastný. Dužina žltkastá, mierne hnednúca vo vzduchu, veľmi šťavnatá, jemná, najprv tuhá, neskôr mäkká. Chuť má sladko kyslú, bez korenitosti. Neskôr dobrú.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

január až máj

Fotodokumentácia:

34 Panenské české

Základná pestovateľská charakteristika:

Stará česká odroda sa pestovala už pred rokom 1870. Tvorí pomerne veľké stromy s vysoko guľovitými, vo vyššom vek previsnutými korunami. Na pestovanie vyžaduje vhodné polohy, humózne a hlbšie pôdy. Vo vlhku trpí rakovinou, v suchých lokalitách sú plody malé a pri silnom vetre padajú. Je odolná voči chrastavitosti aj iným chorobám.

Opis plodu:

Plody sú malé až stredné, tupo kužeľovité, pravidelné, tvarovo vyrovnané, súmerné. Šupka je hladká, lesklá, a pevná. Základná farba je takmer úplne prekrytá karmínovo červenou s pruhovaným Líčkom. Na povrchu sa občas vyskytujú hrdzavé bradavice. Dužina je biela, niekedy mierne ružovkastá, jemná, mierne šťavnatá, dobrej, sladkokyslej, mierne korenistej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

35 Parkerovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Pravdepodobne anglická odroda sa pestovala už začiatkom 19. storočia. Tvorí menšie stromy a vyžaduje vhodné pôdy a polohy. Je vhodná na opeľovanie iných odrôd, stredne mrazuvzdorná, odolná voči chrastovitosti aj iným chorobám.

Opis plodu:

Plody sú malé až stredné, guľovité až plocho guľovité, pomerne pravidelné. Má nevýrazné hrdzavé lenticely, niekedy aj bradavice. Šupka je jemne bronzovo hrdzavá, svetloškoricovej farby, drsná, matná a pevná. Dužina je jemná, šťavnatá, zelenkastej farby, na vzduchu hnedne. Má sladkokyslú, renetovitú, veľmi dobrú chuť.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až apríl

Fotodokumentácia:

36 Parména zlatá zimná

Základná pestovateľská charakteristika:

Skorá zimná odroda pochádza z kontinentálnej časti severnej Európy, pravdepodobne z Francúzska. Je známe už od roku 1510. Tvorí menšie stromy s charakteristicky krátkym plodným obrastom. Vyžaduje skôr lepšie polohy, je stredne mrazuvzdorná a náchylná na choroby. Má vysokú úrodnosť. Pomerne rýchlo starne.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, tupo kužeľovité, pravidelné, súmerné, zväčša hladké. Šupka je suchá a hladká, zlatožltej farby. Býva prekrytá oranžovým líčkom a pruhovaním. Dužina je krehká a šťavnatá, na vzduchu hnedne a slabo vonia. Chuť je korenistá, sladkokyslá, veľmi dobrá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až január

Fotodokumentácia:

37 Peasgoodovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Semenáč neznámeho pôvodu bol v Anglicku známy už v roku 1872. Stromy rastú bujne a tvoria vysoké, neskôr široké, rozložené koruny. Darí sa im aj vo vyšších, pred vetrom chránených polohách. Nevhodné sú suché a na živiny chudobné pôdy. Odroda je odolná voči chrastavitosti aj mrazu, no ľahko hnije a puká, v mokrych podmienkach trpí rakovinou.

Opis plodu:

Plody sú veľmi veľké, podobné odrode Blenheimská reneta, plocho guľovité, bez nápadného zhranatenia, hladké, a pričnom priereze obvykle pravidelne kruhové. Šupka je jemná, hladká, lesklá, so živo červeným krátkym pruhovaním, mramorovaním aj bodkovaním. Roztrúsene sa môžu vyskytovať belavé bodky, jemná hrdza aj malé bradavice. Dužina je jemná, krehká až mäkká, žltobiela, veľmi šťavnatá, príjemne sladkokyslá, korenistá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

október až december

Fotodokumentácia:

38 Priesvitné letné

Základná pestovateľská charakteristika:

Dodnes obľúbená letná odroda pochádza z Pobaltia, kde sa pestovala zrejme už v 18 storočí. Stromy sú úrodné, mrazuvzdorné, ale náchylné na choroby, najmä na rakovinu.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, guľovité, až tupo kužeľovité, nesúmerné, rebrovité, často s ostrým švom prechádzajúcim celým jablkom. Farba šupky svetlozelená, neskôr zeleno-biela, prezretá vosková žltá. Vyskytujú sa početné olivovo zelené lenticely. Chuť má kyslú, neskôr sladkokyslú, osviežujúcu, rýchlo sa stáva sypkou.

Obdobie zberu:

júl

Obdobie konzumnej zrelosti:

júl až august

Fotodokumentácia:

39 Red Delicious

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto odroda bola objavená ako semenáč na farme v americkom štáte Iowa. V roku 1872 priniesol prvé ovocie. Tvorí menšie až stredne veľké stromy. Vyžaduje teplé polohy a úrodné pôdy. Proti chrastavosti je relatívne odolná, múčnatkou takmer netrpí. Je mrazuvzdorná, kvety sú však náchylné na neskoré jarné mazy. Na Slovensku je stále veľmi rozšírená.

Opis plodu:

Plod je veľký, kužeľovitý, s výraznými širokými rebrami, spravidla so skoseným temenom. Obe polovice sú nerovnaké. Hladká šupka je mierne masťná, vosková, pevná, slamovo žltá. Krycia farba je výrazne červená. Na povrchu sú nápadné biele lenticely. Dužina je jemná, kyprá, zelenožltá, neskôr žltá, šťavnatá, s výrazne sladkou chuťou a špecifickou vôňou.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

40 Ribstonské

Základná pestovateľská charakteristika:

Odroda anglického pôvodu, vznikla v roku 1686. Bola nájdená v zámočkej záhrade pri Ribstone v Yorkshire. Tvorí väčšie stromy vhodné do stredných pestovateľských polôh. Patrí medzi chuťovo veľmi dobré renety. Je mrazuvzdorná v dreve aj kvete, vo vlhku trpí rakovinou. Vo vetre padá a je napádaná vlnačkou krvavou.

Opis plodu:

Plody sú stredné až veľké, široko kužeľovité, menej pravidelné, plocho rebrované. Plody bývajú nesúmerné, nepravidelné, k jednej strane akoby skosené. Šupka je drsná, žltozelená s hnedočerveným líčkom. Na povrchu sa vyskytujú hrdzavé škvrny. Dužina je pevná, žltkastá, sladkokyslej, veľmi dobrej chuti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

41 Smiřické vzácne

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z bývalej zámockej záhrady v Smiřiciach pri Hradci Králové, z roku 1870, alebo tiež z Anglicka, kde je známa pod názvom Gallway. Táto zimná odroda rastie bujne, a tvorí veľké rozložené koruny. Je stredne náročná, uprednostňuje vlhšie a živné pôdy. Je mrazuvzdorná, odolná voči chorobám, vetrom nepadá. Je však náchylná k vnútornej hnilobe a červivosti. Je dobrým opelovačom.

Opis plodu:

Plody sú stredné až veľké, sploštené, iba zriedka plocho hranaté. Obe polovice sú nerovnaké. Šupka je hrubšia, mierne drsná, lesklá, citrónovo svetložltá, s nápadnými hrdzavými lenticelami a tmavými bodkami rôzneho tvaru, niekedy aj hrdzavými bradavicami a škoricovým líčkom. Dužina je čisto biela, veľmi šťavnatá, jemne zrnitá, sladkokyslej, dobrej chuti. Na vzduchu hnedne len mierne.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až marec

Fotodokumentácia:

42 Solivarské ušľachtilé

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná odroda pochádza pravdepodobne z obce Solnohrad, pri Prešove. Tvorí väčšie stromy, s hustými guľatými korunami, ktoré prosperujú aj v stredných, prípadne mierne vyšších polohách. Vyznačuje sa väčšou prispôsobivosťou aj variabilitou plodov, vravíme pri tom o typoch odrody Solivarské. Odolnosť voči chrastavitosti je stredná.

Opis plodu:

Plody sú stredné až väčšie, variabilného tvaru, mierne kužeľovité, ku kalichu sa zbiehajú. Najširšie uprostred. Šupku majú lesklú, veľmi hrubú a hladkú. Zelenožltá až žltá farba plodu je prekrytá červenkastým líčkom a pruhovaním. Dužina je takmer biela, niekedy pod šupkou ružovkastá, inokedy zelenkastá, veľmi šťavnatá, sladká, s miernou kyslosťou, jemne korenistá, je takmer bez arómy.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až apríl

Fotodokumentácia:

43 Spartan

Základná pestovateľská charakteristika:

Ide o stále obľúbenú, nenáročnú odrodu, ktorá bola vyšľachtená v Kanade ako kríženec odrôd McIntosh a Newton. Rozširovaná bola od roku 1930. Prirodzený tvar koruny je guľato sploštený. Kostrové aj polokostrové konáre sú hrubé, čiastočne vzpriamené, v ostrom uhle. Neskôr tvorí dáždníkovité previsnuté koruny. Spartan je veľmi plodná odroda s príjemnou sladkou chuťou. Je však náročná na stanovište a stredne náchylná na choroby. Bola úspešnou tržnou odrodou.

Opis plodu:

Plody sú plocho guľovité, stredne veľké. Napriek oblým rebrám sú viac-menej súmerné. Šupka je masťná, lesklá, hladká. Rozmytá, fialovočervená krycia farba plodu je na povrchu osrienená. Dužina je biela, mierne zelenkastá, šťavnatá a jemná. Chuť je výborná, sladká, osviežujúca, výrazne aromatická.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

44 Strýmka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto neskorá zimná odroda vznikla pravdepodobne v Porýní, v Nemecku. Rozšírená bola už koncom 18. storočia. Tvorí veľké stromy, so zdravo pôsobiacimi široko ihlanovitými korunami. Odroda je nenáročná, mrazuvzdorná, odolná voči chrastavosti a múčnatke, v mokrých ťažkých pôdach trpí rakovinou. V suchých pôdach sú plody malé. Využíva sa na muštovanie, výrobu lekváru, vína a destilátov.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, tvarovo vyrovnané, charakteristicky valcovité. Tvarom pripomínajú súdok alebo valec, na póloch sú zaoblené. Plod je najširší uprostred. Šupka je pevná, hladká, suchá, matne lesklá, trávovo zelená, sčasti krytá červeným žíhaním a mramorovaním. Viditeľné sú svetlejšie lenticely. Dužina je zelenkavobiela, šťavnatá, kyslastej chuti, bez arómy aj korenitosti, na vzduchu nehnedne.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

február až jún

Fotodokumentácia:

45 Sudetská reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Moravská odroda, ktorá bola vyšľachtená Janom Markom koncom 19. storočia. Vznikla krížením semenáča ‚Ananásová reneta‘ a ‚Kanadská reneta‘ s odrodou ‚Gdanský hranáč‘. Rastie mierne a tvorí husté uzavreté koruny s vetvami hojne obrastajúcimi plodonosným drevom. Je nenáročná, mrazuvzdorná, odolná voči chorobám a škodcom, vhodná aj do vyšších polôh. Svoju kvalitu však prejaví v dobrých jablňových polohách.

Opis plodu:

Plody sú stredné až veľké, guľovité, tupo kužeľovité, čiastočne nesúmerné a rebrovité. Šupka je mierne drsná, suchá, neskôr masťná a lepkavá. Farba šupky je žltá s veľkým červeným líčkom. V tieni menej vyfarbená. Na povrch vystupujú nápadné biele lenticely. Dužina je žltozelená až žltobiela, zrnitá, šťavnatá, sladkokyslej, renetovitej chuti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

február až jún

Fotodokumentácia:

46 Vejlímek červený

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto kvalitná zimná odroda pochádza pravdepodobne z Čiech. Rastie bujne a tvorí veľké plocho guľovité široké koruny. Stromy dosahujú vysoký vek. Na pestovateľské podmienky nie je náročná, prednosť dáva ťažším, vlhším a živným pôdam a otvoreným polohám. Môže sa vysádzať aj v chladnejších polohách. Plodí neskoro ale pravidelne a hojne. Odolnosť kvetov aj dreva voči mrazu je dobrá, vo vlhku trpí chrastavitosťou.

Opis plodu:

Plody sú pomerne veľké, plocho guľovité, polovice nerovnako veľké. Šupka je tuhá, hladká, pomerne masťná, bledozelená, prekrytá súvislou, tlmenou karmínovou červeňou, vzáčne hrdzavá. Dužina je pevná, tuhá, šťavnatá, zelenavo biela, v dobre zrelosti príjemne sladkokyslá, bez vône aj korenitosti.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

január až jún

Fotodokumentácia:

47 Viliamovo

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto veľkoplodá zimná odroda bola objavená ako náhodný semenáč v roku 1864 v nemeckom Witzheldene. Koruny rastú spočiatku bujne a do veľkých rozmerov, sú vysoko guľovité. Stromy dosahujú vysoký vek. Je vhodná do všetkých, najmä vyšších pestovateľských polôh, menej náročná na pôdu, polohu a ošetrovanie. Je odolná voči mrazu v dreve aj v kvete. Môže trpieť rakovinou. Ovocie priemernej kvality má všestranné využitie.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, guľovito kužeľovité, až široko kužeľovité, oblo rebrovité, nepravidelné, zhranatené. Pri kalichu skosené. Šupka je hrubšia, hladká, polomastná, základná farba žltozelená, neskôr zlatožltá. Krycia farba je svetločervená, líčko výrazne červeno pruhované. Lenticely sú riedke veľké, nepravidelné, charakteristicky hrdzavo belavé. Dužina je žltá až bielo žltá, hrubozrnnejšia a tuhšia, nehnedne. Chuť je sladko kyslastá, iba mierne aromatická, v ideálnej zrelosti dobrá.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

december až apríl

Fotodokumentácia:

48 Wealthy

Základná pestovateľská charakteristika:

Túto americkú odrodu vypestoval P. Gideon okolo roku 1860. Strom rastie stredne bujne, koruny sú vo vyššom veku previsnuté. Rastie aj v menej vhodných podmienkach, no pre vysokú a kvalitnú plodnosť sa odporúčajú dobré, živné, dostatočne vlhké pôdy a slnečné polohy. Odolnosť voči mrazu v dreve ak v kvete je dobrá. Vo vetre padá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, plocho guľovité, pravidelné. Obe polovice bývajú nerovnaké. Šupka je hladká, tenká, lesklá, slamovo žltá, na väčšine plodu krásne červeno pruhovaná s málo zreteľnými svetlo hrdzavými lenticelami. Dužina je veľmi jemná, mäkká, krehká, nažltlo biela, niekedy ružovkastá, sladko kyslá s malinovou arómou.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september až december

Fotodokumentácia:

49 Zuccalmagliova reneta

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Nemecka, kde bola v roku 1878 vyšľachtená ako kríženec odrôd Ananášová reneta a Purpurové agátové. Táto pestovateľsky náročná odroda tvorí menšie stromy, vysoké guľovité koruny, ktoré vyžadujú častú starostlivosť a rez, kvalitné hnojené pôdy. Často trpí chrastavitosťou a nie je odolná voči mrazom. Je dobrý opelovač.

Opis plodu:

Menšie až stredne veľké plody sú tvarovo premenlivé guľovito-vajcovité, niekedy mierne hrnate. Šupka je hladká, pololesklá, pevná, mierne masťná. Základná farba je žltavo zelená, neskôr citrónovo žltá, na slnečnej strane s nevýrazným oranžovým líčkom. Lenticely sú šedé, svetlo obrúbené, na líčku oranžovo obrúbené, nápadné a početné. Žltkastá dužina je krehká a jemná, na vzduchu nehnedne a mierne vonia. Chutí sladko-kyslo, mierne korenisto, dobre.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

november až marec

Fotodokumentácia:

50 Zvonkové

Základná pestovateľská charakteristika:

Náhodný semenáč so vznikom vo Švajčiarsku, ktorého pôvod siaha pred rok 1870. Stromy vďaka skorej plodnosti dosahujú len menšie až stredné rozmery. Ide o menej mrazuvzdornú odrodu, odolnú voči chorobám, vhodné sú pre ňu stredne ťažké a živné pôdy. Používa sa ako stolová odroda, ale hodí sa aj na sušenie.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až väčšie, tupo kužeľovité až vajcovité. Sú typického zvonkového, predĺženého tvaru. Šupka je matne lesklá, suchá a hladká, zelená, v zrelosti až citrónovožltá, oslnené časti so slabým červeným líčkom. Dužina je biela až zelenkastá, šťavnatá, kyslastej a dobrej chuti. Po prekrojení hnedne len málo.

Obdobie zberu:

október

Obdobie konzumnej zrelosti:

január až máj

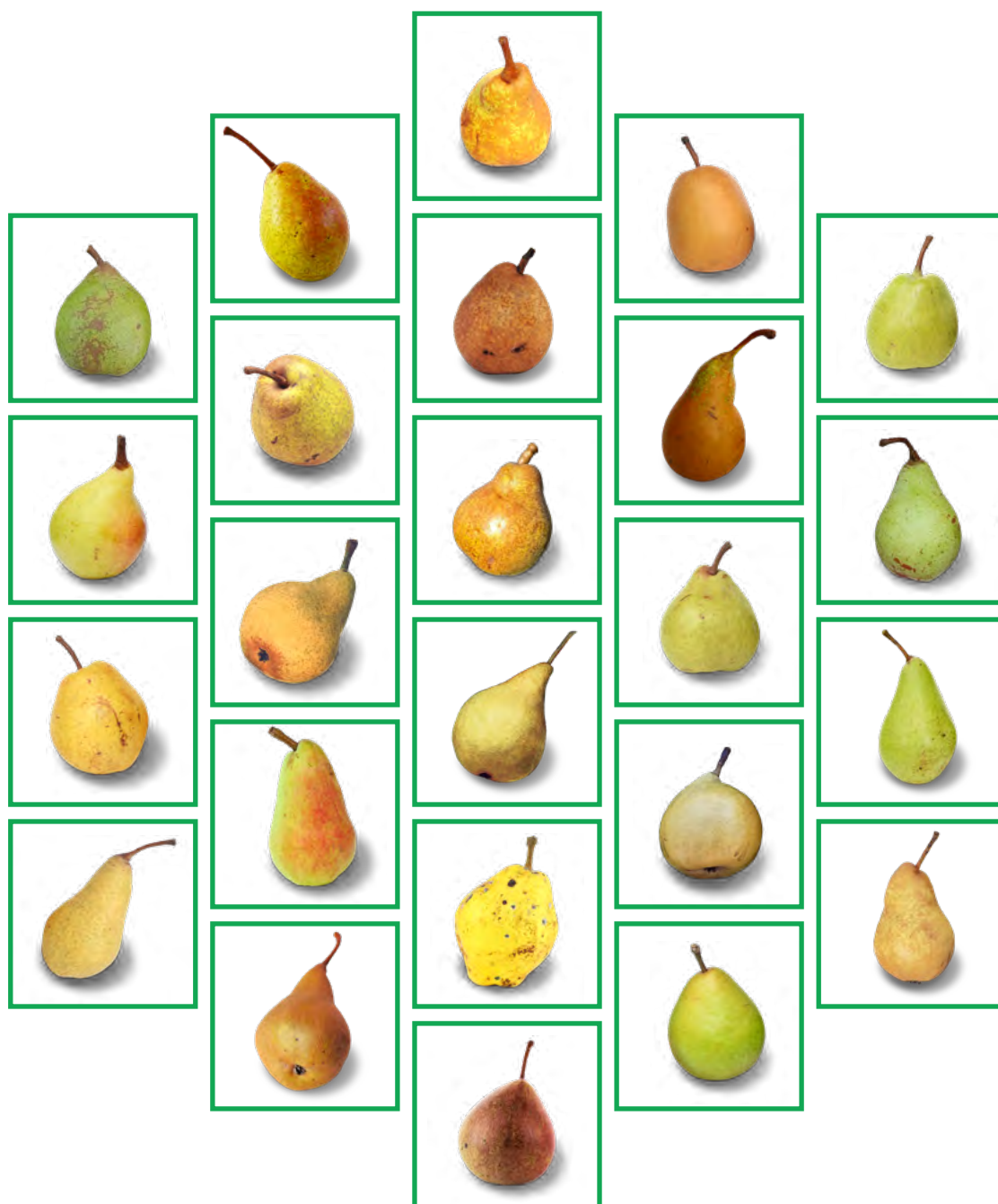
Fotodokumentácia:

HRUŠKY

Hruška obyčajná

Pyrus communis L.

1 Amanliská

Základná pestovateľská charakteristika:

Rozšírená jesenná Francúzska odroda. Strom má zdravý silnejší rast. Tvorí vysoké koruny s oblúkovito previsnutými konármi. Patrí k menej náročným odrodám, jej odolnosť voči mrazu je dobrá a k chrastavosti je máľ náchylná. Darí sa jej aj vo vyšších a chladnejších polohách. Plodnosť je dojná, alternuje zriedka, plody sú vyrovnané.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, baňatý, mierne pretiahnutý, tvarovo vyrovnaný. Šupka je zelenkavá, hladká, miestami a zvlášť pri kalichu hrdzavá, niekedy mierne červenkastá, jemne a husto bodkovaná. Stopka je stredne dlhá, tenká, zelenkastá, vyrastá z malej jamky, občas je pritlačená na jednu stranu. Kalich je otvorený, v plytkej hrboľatej jamke na šikmom temene plodu. Dužina má belavú farbu, niekedy žltavú až zelenkastú, je šťavnatá až maslovitá. Chuť je dobrá, sladká, mierne korenistá.

Obdobie zberu:

začiatok septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

september, dva týždne po zbere

Fotodokumentácia:

2 Avranšská

Základná pestovateľská charakteristika:

Oblíbená francúzska odroda pochádzajúca z 18. storočia. Strom rastie bujne, tvorí vzpriamené ihlanovité koruny, ktoré v dobrých polohách dosahujú veľké rozmery. Odolnosť voči mrazu je priemerná a v nevhodných podmienkach trpí chrastavitosťou. Vyžaduje hlbšie teplé pôdy a polohy chránené pred vetrom. Plodnosť je skorá, bohatá a pravidelná.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký až veľký, kužeľovito zaoblený. Šupka je hladká, lesklá, zelenkastožltá, na slnečnej strane je líčko posiate hnedočervenými bodkami. Stopka je stredne dlhá, pomerne hrubá, pri plode nápadne rozšírená. Kalich je otvorený, kališné lístky krátke, rohovité. Dužina je žltkastá, jemná a neobyčajne šťavnatá, rozplývavá, chuť je sladká, jemne trpká, korenistá a výborná.

Obdobie zberu:

koncom septembra až začiatkom októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

týždeň až 10 dní po zbere, vydrží 2 – 3 týždne.

Fotodokumentácia:

3 Baquetova

Základná pestovateľská charakteristika:

Pôvod tejto veľkoplodej, dobrej jesennej hrušky nie je známy. Rastie bujne, v dospelosti vytvárajú neorganizovane rozvetvenú korunu. Mladé stromy niekedy pri silných mrazoch namrzajú, no neskôr je ich odolnosť postačujúca. Takisto hubovými chorobami trpia len v menšom rozsahu. Na pôdy nie je náročná, v prípade že pre jej pestovanie vyberáme pred vetrom chránené polohy. Plodí pomerne skoro, ob rok veľmi bohato.

Opis plodu:

Plody sú veľké, na dulovom podpníku môžu dosahovať viac ako 900 g, obvykle sú však menšie (200 – 230 g), kužeľovito baňaté. Kalich je otvorený, stopka býva zelená a hrdzavo žltá, nerovnomerne dlhá, dužinatá, inokedy podlhovastá, hrubá a drevnatá, niekedy zakrivená, kostrbatá, ako keby sukovitá. Smerom k plodu hrubšia, obkolesená kruhovitým zhrubnutím, prípadne je závalom pritlačená na stranu. Šupka je hladká, málo lesklá, najprv zelená, neskôr zožltne. Zatieňená strana býva nazelenalá, na slnečnej strane zlatisto žltá, celá pokrytá hrdzavými lenticelami. Môžu sa vyskytovať hrdzavé škvrny s rozstrapateným okrajom. Dužina je polojemná, šťavnatá, maslovitá, rozplývavá. Chuť je korenistá, mierne vodnatá, sladko kyslastej chuti.

Obdobie zberu:

koncom septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

do konca októbra

Fotodokumentácia:

4 Boscova fl'aša

Základná pestovateľská charakteristika:

Objavená ako náhodný semenáč v Belgicku, v roku 1826. Stromy dosahujú stredných rozmerov. Ovocím sklonené konáre sa dobre samé zmladzujú. Odolnosť voči mrazu je menšia. Na stanovište a výživu je náročná. Chrastavitosťou trpí menej. Plodnosť je pomerne skorá, stabilná, násada plodov primeraná. Plody dobre držia na strome.

Opis plodu:

Plod je stredný až veľký, fl'aškovito pretiahnutý, mierne hrboľatý. Šupka je matná, hladká, na strome zelenohnedá, pri dozrievaní až bronzovo zlatožltá, rozplývavá. Hrdzavé lenticely sú viditeľné na svetlejších častiach. Stopka je spravidla dlhá, drevnatá, charakteristicky oblúkovito zahnutá. Kalich je otvorený, menší, v širšej hrboľatej jamke, kališné lístky niekedy úplne chýbajú. Dužina je belavožltkastá, jemná, veľmi šťavnatá. Chuť je veľmi dobrá, sladká a korenistá, mierne kyslá. Patrí k najchutnejším odrodám.

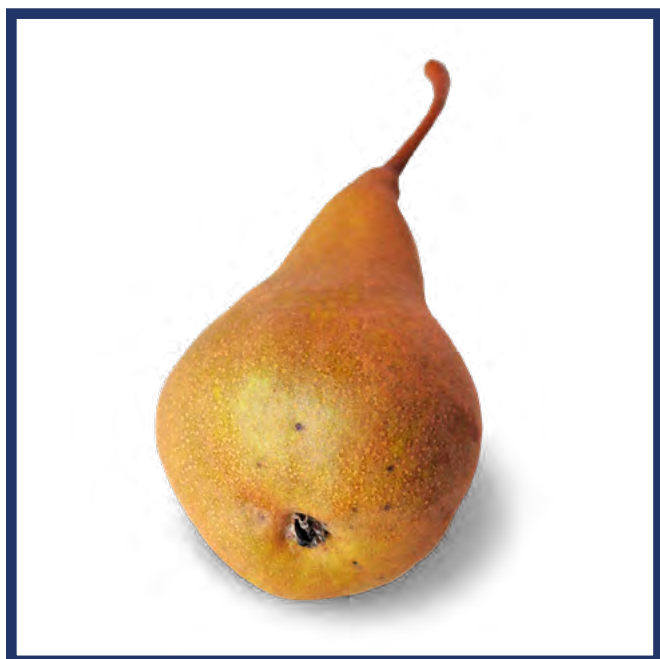
Obdobie zberu:

koncom septembra až začiatkom októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

2 – 3 týždne po zbere až do novembra

Fotodokumentácia:

5 Clappova maslovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Mimoriadne obľúbená americká odroda vznikla ako semenáč odrody Hájenka. Rastie stredne silno, šľahúňovito. Vytvára stredne veľké rozložené až previsnuté koruny. Odolnosť voči mrazu je stredná, chrastavitosťou trpí málo. Obľubuje hlbšie humózne a ľahšie pôdy. Rastie aj vo vyšších polohách. Plodnosť je skorá, pravidelná a bohatá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké až veľké, baňato kužeľovité, niekedy hrboľaté. Šupka je žltá a lesklá, líčko sfarbené do červena, pásikavo kropené. Stopka je hrubá a mierne zakrivená. Kalich je malý, pootvorený a s krátkymi rohovitými kališnými lístkami. Dužina je šťavnatá, žltavobiela, rozplývavá. Chuť má kyslosladkú, príjemne korenistú, v plnej zrelosti výbornú.

Obdobie zberu:

koncom augusta

Obdobie konzumnej zrelosti:

10 – 14 dní po zbere

Fotodokumentácia:

6 Dielova maslovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto často pestovaná odroda vznikla okolo roku 1800 ako náhodný semenáč v Belgicku. Rastie nezameniteľným spôsobom, konáre tvoria pyramidálnu korunu, pričom tie postranné sa výrazne odkláňajú. Napriek tomu, že sa môže pestovať aj vo vyšších polohách, vyžaduje dobrý výber pôdy a teplého, pred vetrom chráneného stanovišťa. V suchých pôdach sú plody malé, vo vlhkých a studených pôdach sú plody trpké, horkasté a pukajú. Odolnosť voči mrazu je stredná, listy sú pomerne náchylné na úpal. Chrastavitosťou trpí menej. Plodí neskôr, no veľa a pravidelne.

Opis plodu:

Plod je veľký, ťažký, baňatý, smerom ku stopke prehnuto zúžený. Šupka je tuhá, zelená, drsná s množstvom nápadných lenticiel, miestami aj súvisle hrdzavá. V čase zrelosti dostáva teplý žltý tón. Stopka je hrubá, na vrchu rozšírená, vyrastá z jamky rôznej hĺbky. Kalich je malý, uzavretý v nerovnej plytkej jamke, kališné lístky sú zelenkavé, úzke, vztýčené k sebe. Dužina je biela, jemná, šťavnatá, chuť sladká až sladkokyslá, korenistá a s muškátovou vôňou. V horších podmienkach je trpká.

Obdobie zberu:

začiatkom októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

v novembri, vydrží do januára

Fotodokumentácia:

7 Dvorná maslovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Menej častá belgická odroda vznikla ako Van Monsov semenáč v roku 1847. Rastie bujne a vzpriamene. Vytvára ihlanovité koruny, ktoré sú sýtozeleno olistené. Je pomerne náročná na dobrú pôdu, no znáša aj chladnejšie polohy. Voči mrazu je odolná, chrastavitosťou trpí len výnimočne. Plodnosť je skorá, pravidelná a bohatá.

Opis plodu:

Plody sú hruškovitého, kužeľovitého tvaru, stredné až väčšie. Tvarovo sú menej vyrovnané. Dužina je belavá, žltožilkovaná, šťavnatá, maslovitá, pikantne kyslej, príjemne trpkastej, dobrej chuti. Šupka je matná, zelenavožltkastá, miestami sieťovito hrdzavá, nápadne posiatá lenticelami. Stopka je stredne dlhá, hnedá, ľahko prehnutá a často zo strany pritlačená. Kalich má často len tri kališné lístky, leží v úzkej plytkej jamke, mierne hrboľatej a prehrdzavenej.

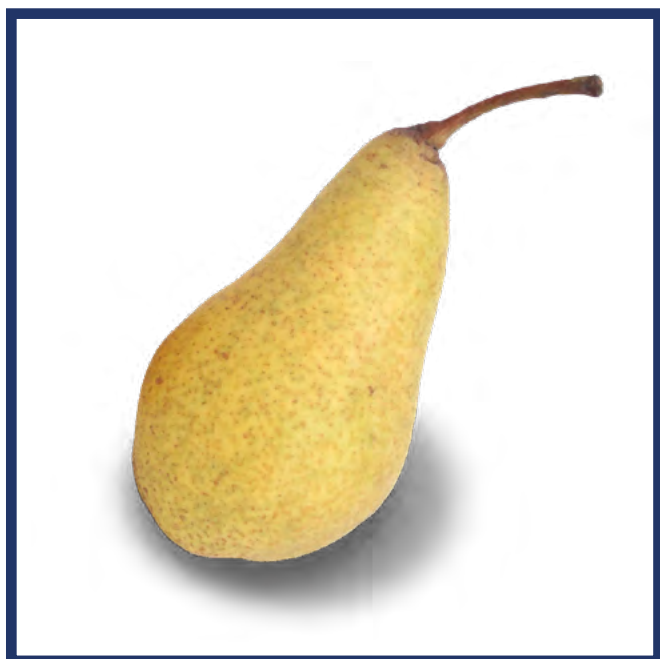
Obdobie zberu:

začiatkom októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

koncom októbra, vydrží do začiatku decembra

Fotodokumentácia:

8 Giffardova

Základná pestovateľská charakteristika:

Francúzska odroda objavená v roku 1825 v lese ako náhodný semenáč. Nie je náročná na podmienky prostredia, dá sa pestovať ja vo vyšších polohách. Strom rastie bujne a šľahúňovito.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, pravidelného podlhovastého tvaru. Šupka je lesklá, svetlo žltozelená, na slnečnej strane mramorovane červená. Lenticely pokrývajú celý plod. Stopka je dlhšia, drevnatá, zelenkastá, ohnutá. Kalich je malý, otvorený, kališné lístky vztýčené. Dužina je biela až krémová, rozplývavá, veľmi šťavnatá, maslová. Chuť je sladká až mierne kyslastá, veľmi jemne korenistá.

Obdobie zberu:

koncom júla

Obdobie konzumnej zrelosti:

tesne po zbere. Podtrhnutá vydrží dva týždne.

Fotodokumentácia:

9 Guyotova

Základná pestovateľská charakteristika:

Tento vydarený semenáč odrody Williamsova vznikol vo Francúzsku v polovici 19. storočia. Rastie stredne silno, pričom vytvára vzpriamené ihlanovité koruny. Dará sa jej iba v dobrej, dostatočne teplej a chránenej polohe. Odolnosť voči mrazu je vo vyššom veku dobrá. Plodí skoro, pravidelne a hojne.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký až veľký, tvar je pretiahnutý, kužeľovitý, nerovnomerný, hrboľatý. Šupka je hladká až klzká, zelenej až zelenožltej farby, po dozretí jasnožltá s ružovkastým líčkom a nápadnými jemnými lenticelami. Stopka je krátka, niekedy pri povrchu plodu dužinatá, v malej hrboľatej jamke, býva pritlačená na stranu. Kalich je polootvorený až otvorený, kališné lístky krátke a vztýčené, nachádzajú sa v plochej hrboľatej jamke. Dužina je biela, šťavnatá, jemná. Chuť je sladká, jemne kyslastá.

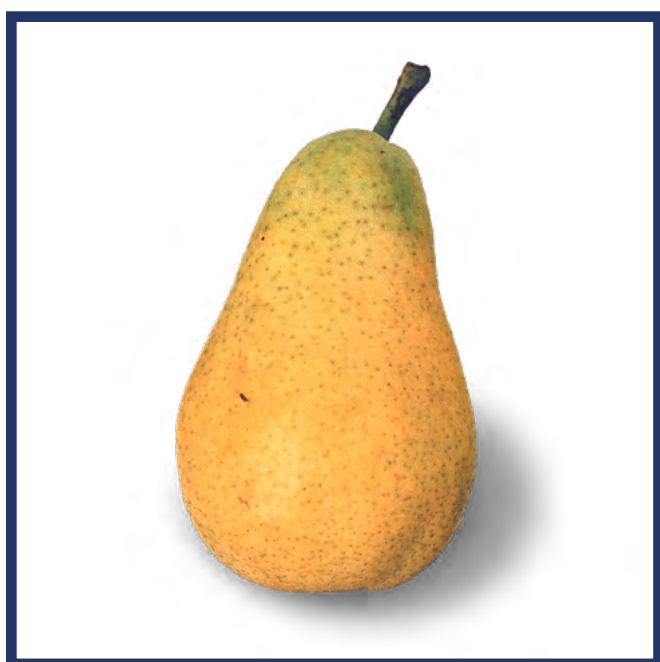
Obdobie zberu:

koncom augusta, až do polovice, septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

1 – 3 týždne po zbere

Fotodokumentácia:

10 Hardenpontova

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná, odroda pochádza z Belgicka. Je to náhodný semenáč objavený okolo rokov 1750 – 1760. Jej výskyt je pomerne sporadický. Je náročná na polohy. Strom sa v mladosti vyznačuje bujnou, neskôr strednou intenzitou rastu. Tvorí husté rozložitejšie ihlanovité koruny.

Opis plodu:

Plod je veľký, baňatý, často nepravideľný, najširší uprostred, so širokou plochou v kališnej časti. Šupka je hladká, hrubá, málo lesklá. Farba je zelená, neskôr žltá, na slnečnej strane sa tvorí jemné červené líčko. Stopka je drevnatá, stredne dlhá, vyrastá z malej stopkovej jamky. Kalich je otvorený, sedí v hlbokkej a hrboľatej kališnej jamke. Dužina je belavá, jemne maslovitá, šťavnatá, výbornej sladkej, mierne kyselkavej chuti.

Obdobie zberu:

od polovice októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

v decembri, vydrží do marca

Fotodokumentácia:

11 Hardyho maslovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto jesenná, obľúbená odroda pochádza z Francúzska, kde bola vyšľachtená v roku 1820. Pre široký areál pestovania a vysokú kvalitu plodov, pravidelné a vysoké úrody patrila k popredným odrodám v našom sortimente. Na dobrých pôdach sa jej darí aj vo vyšších chránených polohách. Rastie bujne, vzpriamene a zdravo. Voči mrazu je odolná, chrastavitosťou trpí len málo. Plodí neskôr, no pravidelne a bohato.

Opis plodu:

Plod je veľký, pravidelný, pretiahnuto a tupo kužeľovitý, pri stopke spravidla viac zúžený. Šupka je sivozelená, škoricovohrdzavá, na slnečnej strane mierne červenkastá, husto posiatá svetlými lenticelami. Stopka je krátka, hrubá, hrdzavozelená, vtlačená do nepatrnej jamky. Kalich je otvorený, kališné lístky vztýčené, sedia v malej, mierne hrboľatej kališnej jamke. Dužina je belavá, niekedy jemne ružovkastá, veľmi šťavnatá, jemná, rozplývavá.

Obdobie zberu:

od polovice septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

koncom septembra, vydrží do konca októbra

Fotodokumentácia:

12 Charneuská

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto jesenná obľúbená odroda pochádza z Belgicka, kde bola objavená ako náhodný semenáč okolo roku 1800. Charakteristická je riedko vetvená koruna, konce letorastov sa ohýbajú nahor. Je vhodná aj do vyšších polôh adekvátnej kvality. Odolnosť voči mrazu je menšia, chrastavitosťou netrpí. Plodnosť je striedavá, bohatá.

Opis plodu:

Plod je fľaškovito podlhovastý, stredne veľký, mierne hrboľatý, okolo kalicha môže byť hranatý. Tvarovo je veľmi nepravidelný. Šupka je jemná, matne lesklá, posiatá svetlozelenými, hnedo-ohraničenými lenticelami. Okolo kalicha a stopky býva roztrúsená hrubšia hrdza, na slnečnej strane sa občas vyskytuje jemné ružovkasté líčko. Stopka je drevnatá, zelenavo hrdzavá, mierne zahnutá, vtlačená do špičky plodu. Kalich je veľký, otvorený, kališné lístky dlhé, rohovité. Dužina je žltkastá, veľmi jemná, rozplývavá, výborná. Chuť je sladká, príjemne korenistá, aromatická, výborná. Najlepšiu chuť dosahuje, keď je dobre uskladnená v novembri.

Obdobie zberu:

od polovice septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

koncom septembra, vydrží do novembra

Fotodokumentácia:

13 Konferencia

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto prvotriedna a všestranná jesenná odroda pochádza z Anglicka. Pestuje sa od roku 1884. Tvorí menšie až stredne veľké stromy. Koruna je vzpriamená, neskôr vplyvom veľkých úrod čiastočne previsnutá. Dá sa pestovať aj vo vyšších lokalitách, no lepšie sa jej darí v dobrých hruškových polohách. Odolnosť oči mrazu je dobrá, chrastavitosťou netrpí. Plodnosť je skorá, vysoká a pravidelná.

Opis plodu:

Plod je stredný až veľký, podlhovasto fľaškovitý, pri stopke zúžený. Šupka je tuhá, suchá, drsná, zelenavožltká s jemnými lenticelami. V dolnej tretine plodu je súvislo pokrytá hrdzou. Stopka je stredne a nerovnako dlhá, pomerne tenká, zelená alebo svetlohnedá. Kalich je pootvorený až otvorený, v menšej plytkej jamke. Dužina je žltavá, v plnej zrelosti lososovo ružovkastá, šťavnatá, úplne rozplývavá. Chuť je výborná, sladká, príjemne korenistá.

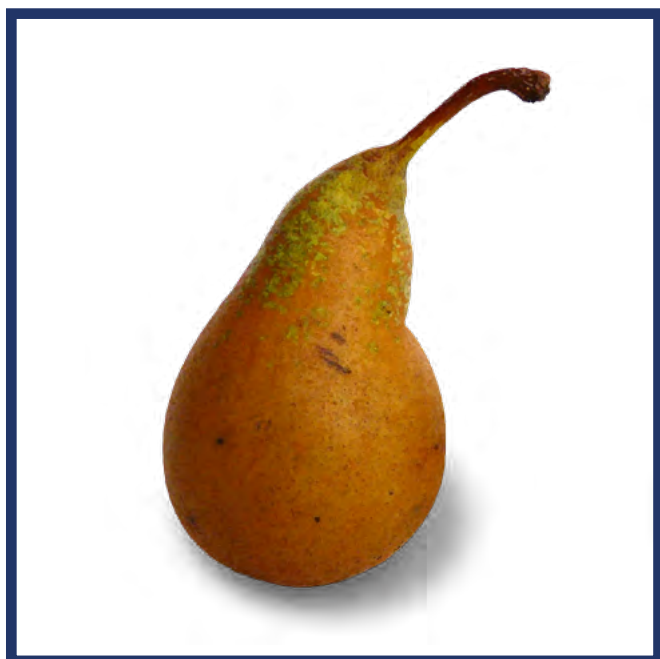
Obdobie zberu:

zberá sa v polovici septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

koncom septembra, vydrží do polovice októbra

Fotodokumentácia:

14 Kongresovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Francúzska, kde sa pestuje od roku 1867. Rastie vzpriamene, stredne bujne. Vytvára široko ihlanovité koruny strednej veľkosti. Darí sa jej predovšetkým na hlbokých pôdach v chránených polohách. Odolnosť voči mrazu je menšia a vo vlhkých rokoch trpí chrastavitosťou. Plodnosť je skorá, veľká a ob rok pravidelná.

Opis plodu:

Plod je veľmi veľký, nepravidelný, homoľovitý, baňatý, často hrboľatý. Šupka je pevná, lesklá, žltá, miestami plošne dočervena sfarbená. Okolo stopky hrdzavá, jemne bodkovaná. Stopka je krátka, hrubá, drevnatá, vtlačená, prihnutá na stranu. Kalich je otvorený, v plytkej, výrazne hrboľatej jamke. Dužina je žltavobiela, veľmi šťavnatá. Chuť je veľmi dobrá, sladká, jemne kyselková a jemne korenistá.

Obdobie zberu:

v prvej polovici septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

dozrieva 1 – 2 týždne po zbere

Fotodokumentácia:

15 Lucasova

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto neskoršia odroda pochádza z Francúzska. Bola objavená v roku 1870 ako náhodný semenáč v lese blízko Orléans. Je náročnejšia na podmienky prostredia a dobre sa jej darí najmä v oblastiach do 400 m n. m. Stromy rastú stredne bujne a vzpriamene. Kmenné tvary sa pestujú pomocou medzištepovania. Koruna je v dospelosti nepravidelne rozložitá a mierne previsnutá. Trpí chrastavitosťou aj úpalom na listoch. Veľmi dobre znáša skladovanie.

Opis plodu:

Plod je veľký, hladký, pravidelný, tupo kužeľovitý. Šupka je svetlozelená, neskôr svetložltá s náznakom červeného líčka. Lenticely sú výrazné po celom povrchu plodu. Stopka je krátka, hrubá, svetlohrdzavá, v pravidelnej plytšej jamke, väčšinou ohnutá na stranu. Kalich je takmer uzavretý, kališné lístky sú drobné, v plytkej hrbolatej a hrdzavej jamke. Dužina je belavá so žltým odtieňom, nepatrne zrnitá, šťavnatá, rozplývavá. Chuť je sladká, jemne korenistá a mierne trpká, veľmi dobrá.

Obdobie zberu:

od polovice októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

v novembri, vydrží do februára

Fotodokumentácia:

16 Madame Verté

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná odroda pochádza z Belgicka, kde bola vypestovaná okolo roku 1810. Stromy sú skôr menšieho vzrastu, preto sa hodí aj do menších záhrad. Darí sa jej v dobrej a na živiny bohatej pôde, no je pomerne odolná a dá sa pestovať aj v horších podmienkach. Mráz jej neprekáža a voči chrastovitosti je odolná. Plodnosť je skorá, pravidelná a bohatá. Aj pri väčšej násade sú plody menšie, no vyrovnané.

Opis plodu:

Plod je menší až stredne veľký, kužeľovitý až baňatý, mierne hrboľatý. Šupka je zelenkastá, sivohnedá a nápadne hrdzavá až kožovitá. Po dozretí škorícovo hnedožltá. Lenticely sú výrazné po celom povrchu plodu. Stopka je stredne dlhá, hnedastá, na hornom konci nápadne rozšírená, v plytkej jamke. Kalich je otvorený, v širšej a plytkej, mierne hrboľatej jamke. Dužina je žltobiele, mierne ružovkastá, krehká a šťavnatá, rozplývavá. Chuť je sladká, príjemne kyslastá, veľmi korenistá, výborná.

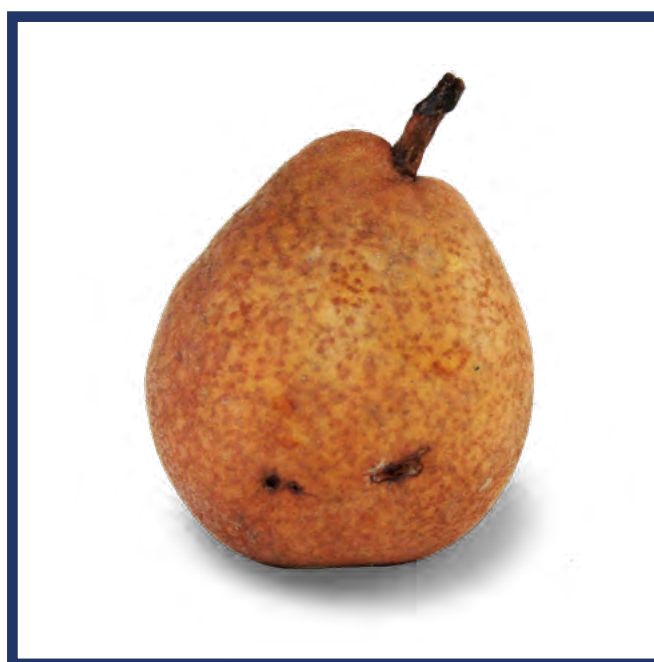
Obdobie zberu:

od polovice októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

v decembri, vydrží do februára

Fotodokumentácia:

17 Madame Treyve

Základná pestovateľská charakteristika:

Ide o starú francúzsku odrodu, ktorej história siaha do 19. storočia. Strom má stredne silný rast a je kompatibilný s dulovými podpníkmi, čo sa často využíva pri pestovaní v menších záhradách. Plodí skoro a veľa.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, kužeľovité. Šupka je v čase zrelosti zelená, pričom pri dozrievaní sa mení na žltú. Dužina je rozplývavá, sladko kyslastej, výbornej korenistej chuti.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

september

Fotodokumentácia:

18 Merodova maslovka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto odroda pochádza z Belgicka, kde bola objavená ako náhodný semenáč niekedy okolo roku 1819. Je veľmi rozšírená, za čo vďačí najmä zdravému a silnému rastu, pravidelnej a vysokej plodnosti, všestrannému využitiu a tiež tomu, že sa dá dobre pestovať aj v horších podmienkach. Všestranná odroda, ktorá vďaka hrubšej šupke znáša dobre prepravu.

Opis plodu:

Plod je veľký, tupo a zaoblene kužeľovitý, tvarovo veľmi vyrovnaný. Šupka je mierne drsná, si-vozelená, posiatá hnedými lenticelami, v plnej zrelosti svetložltá, pri dobrom oslnení s miernym červenkastým líčkom. Stopka je krátka, hrubá, zelenkastá, vtlačená do hlbkej, hrboľato šikmej jamky. Kalich je otvorený, kališné lístky krátke a tmavé. Nachádza sa v miskovitej jamke. Dužina je smotanovobiela, jemná, nie celkom rozplývavá, veľmi šťavnatá. Chuť je dobrá, sladká, kyselkavá a mierne korenistá.

Obdobie zberu:

od polovice septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

10 – 14 dní po zbere

Fotodokumentácia:

19 Meurisova zimná

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto odroda pochádza z Belgicka. Dynamika rastu pomerne rýchlo slabne, ihlanovitá koruna dosahuje len stredných veľkostí. Odroda je vhodná do teplej a dobrej pôdy v chránenej polohe. Voči mrazu je odolná, netrpí ani chrastavitosťou. Plodnosť je skorá, obvykle pravidelná, nie však prílišná.

Opis plodu:

Plod je pomerne veľký, kužeľovito vajcovitý, mierne stlačený, pravidelný. Šupka je lesklá, zelenavo žltá, na slnečnej strane načervenalá. Po vyzretí živo červená husto jemne bodkovaná, miestami aj jemne hrzdavá, najmä okolo kalicha a stopky. Stopka je nápadne krátka a hrubá, v plytkej priehlbine, mierne nahnutá na stranu. Kalich je otvorený, nenápadný, v plytkej jamke. Dužina je belavá, jemná, šťavnatá, rozplývavá. Chuť je príjemná, sladkokyslá, korenistá, veľmi dobrá.

Obdobie zberu:

od polovice októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

začiatkom novembra, vydrží do decembra

Fotodokumentácia:

20 Naghinova

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto zimná odroda pochádza z Belgicka. Bola popísaná okolo roku 1872. Darí sa jej najmä v dobrých, hlbokých pôdach a teplých polohách. Mrazuvzdornosť je dobrá, no odolnosť voči chrastavosti je nízka. Plodí hojne, no má sklony k striedaniu plodných a neplodných rokov.

Opis plodu:

Plod je veľký, široko a tupo kužeľovitý, vajcovito zaoblený, takmer hladký. Šupka je tuhá, kožovitá, matne lesklá, zelenožltá s jemnými lenticelami. Stopka je hrubá, dužinatá, na konci zhrubnutá. Kalich je pomerne malý, pootvorený, v hlbkej a mierne hrboľatej jamke. Dužina je biela, šťavnatá. Chuť je sladká až sladkokyslá, príjemne korenistá, dobrá.

Obdobie zberu:

koncom októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

december – február

Fotodokumentácia:

21 Parížanka

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto náročná zimná odroda bola objavená ako náhodný semenáč vo Francúzsku v roku 1893. Je to kvalitná, zdravo rastúca a mrazuvzdorná odroda, vhodná predovšetkým na priamy konzum, ktorej sa darí v dobrých pôdach a teplej klíme. Plodí skoro a ob rok bohato. Plody z nevhodných lokalít nie sú kvalitné. Veľmi dobre sa skladuje.

Opis plodu:

Plod je strednej veľkosti, podlhovastý, hruškovitého tvaru, kužeľovito zúžený na obe strany a zaoblený. Šupka je tuhá až kožovitá, matná, zelenej farby, posiatá lenticelami. Okolo kalichu a stopky býva hrdzavá. Stopka je stredne dlhá, drevnatá, mierne vtlačená do špičky plodu. Kalich je otvorený, veľký, v plytkej jamke, kališné lístky sú rozložené po plode. Dužina je žltkastá, pri šupke zelenkastá, nie vždy rozplývavá, šťavnatá. Chuť je sladká, príjemne korenistá, mierne kyslastá, z vhodných polôh dobrá.

Obdobie zberu:

koncom októbra, až začiatkom novembra, čo najneskôr

Obdobie konzumnej zrelosti:

v decembri, vydrží do februára

Fotodokumentácia:

22 Pastornica

Základná pestovateľská charakteristika:

Veľmi často sa vyskytujúca odroda vznikla ako náhodný semenáč. Pochádza z Francúzska, kde ju okolo roku 1760 objavil miestny farár. Stromy sú veľké, často ihlanovité, s previsnutými konármi, husto a zdravo olistené. Odolnosť voči mrazu je menšia, chrastavitosťou trpí. Kvalitné plody dosahuje len v teplejších oblastiach a na kvalitných pôdach. Plodnosť je skorá, pravidelná a mimoriadne bohatá. Plody veľmi dobre znášajú prepravu. Pri predčasnom zbere plody vädnú.

Opis plodu:

Plod je podlhovastý, fľaškovitý, pomerne veľký, dužina je žltavobiela, šťavnatá. Okolo jadrovníka býva zrnitá. Šupka je tuhá, pri zbere sivozelená, môže sa vyskytnúť nevýrazné ružovooranžové líčko, okolo kalichu býva hrdzavá. Charakteristickým a častým znakom je plytká, od kalichu k stopke sa tiahnuca ryha s hrdzavým pruhom. Stopka je pomerne dlhá, hrubá, drevnatá, zahnutá. Kalich je široko otvorený, kališné lístky sú nápadne dlhé. Chuť je nevyrovnaná, v lepších polohách sladká až mierne kyslastá a korenistá, v horších polohách vodnatá a menej výrazná.

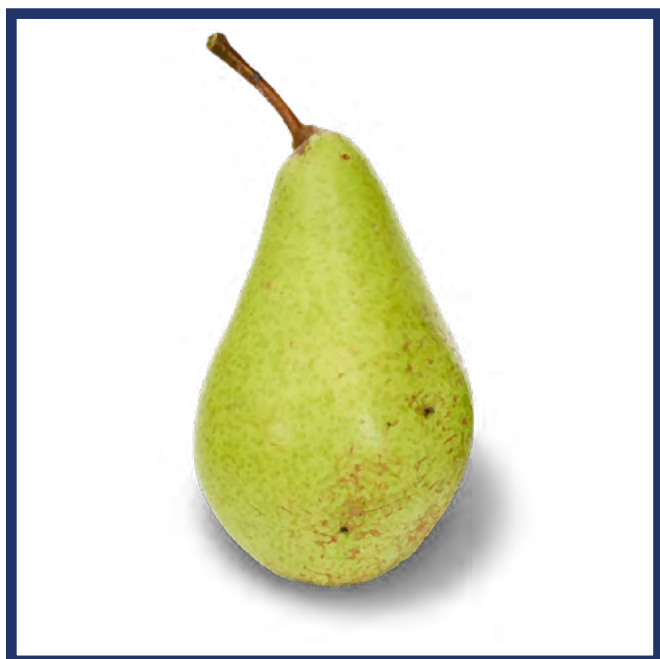
Obdobie zberu:

v druhej polovici októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

v novembri, vydrží do marca

Fotodokumentácia:

23 Pitmastonská

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Pitmastonu v Anglicku. V roku 1841 vznikla ako výsledok šľachtiteľskej práce zo semenáča odrody Angoulemská. Strom tvorí stredné veľkosti s nápadným sýtym olistením. Vyhovujú jej nižšie polohy, nezvláda mrazy. Vyžaduje slnečné polohy. V zlých polohách nevyhovuje chuťou ani konzistenciou. Chrastavitosťou trpí menej. Plodnosť je neskoršia, následne stredná až bohatá pravidelná.

Opis plodu:

Povrch veľkého pretiahnutého plodu je mierne hrboľatý. Plody sú ťažké. Šupka je hladká, svetlozelená, v zrelosti svetložltá. Riedko a jemne pokrytá lenticelami. Pri stopke a kalichu je hrdzavá. Stopka je nerovnomerne dlhá, skôr kratšia, niekedy dužinatá, mierne zakrivená, vyrastá z malej jamky a býva hrboľčekom prihnutá na stranu. Pootvorený kalich leží v hrboľatej, rôzne hlbokaj a širokej jamke. Dužina je belavá s žltým nádychom, šťavnatá až maslovitá. Chutí sladkokyslo, príjemne trpkasto, dobre.

Obdobie zberu:

koncom septembra až začiatkom októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

14 dní po zbere

Fotodokumentácia:

24 Poitou

Základná pestovateľská charakteristika:

Vznikla z náhodného výsevu v škôlkach Van Monsa v Belgicku, v roku 1827. Strom rastie zdravo, vzpriamene a tvorí stredne veľké ihlanovité koruny. Odolnosť voči mrazu je dobrá, chrastavitosťou spravidla netrpí. Znáša aj vyššie a chladnejšie polohy, no na suchých lokalitách sa jej nedarí. Plodnosť je skorá, hojná a pravidelná.

Opis plodu:

Plod je pomerne veľký, premenlivého tvaru, baňatý, pri stopke nesúmerne zašpicatený. Šupka je zelenavo hrdzavá, niekedy načervenalá, so svetlými lenticelami. Stopka je krátka, hrdzavá, pri plode často hrbolovito zdužnatená. Mierne zakrivená. Kalich je otvorený, posadený v hlbkej, alebo niekedy plytšej, hrboľatej jamke. Dužina je belavá, pod šupkou nazelenalá, šťavnatá, maslovitá. Chuť sladko kyselká, korenistá, dobrá.

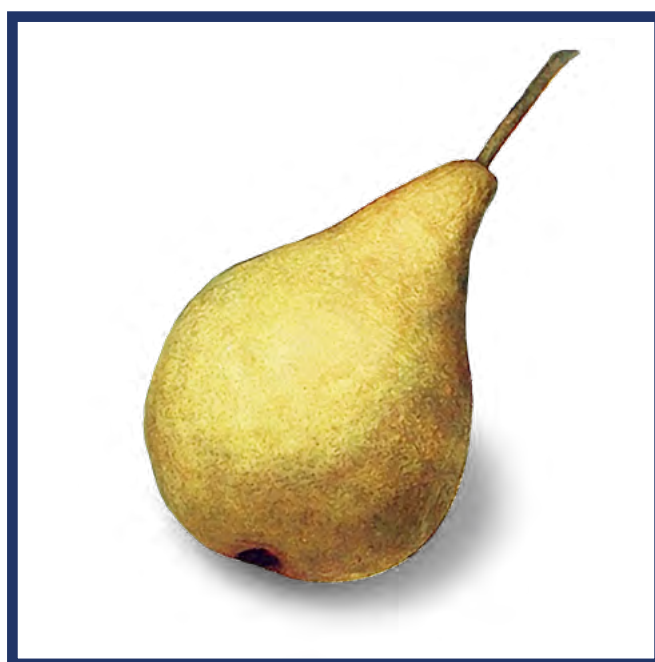
Obdobie zberu:

v polovici októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

koncom októbra až počiatkom novembra

Fotodokumentácia:

25 Salisburyova

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Belgicka, okolo roku 1800. Ide pravdepodobne o Van Monsov semenáč pomenovaný podľa botanika Salisburyho. Strom tvorí veľké, ihlanovité koruny. Ide o odolnú odrodu, ktorú je možné pestovať aj menej vhodných pôdach a polohách. Je odolná voči mrazu a chorobám. Plodnosť je neskoršia, následne však pravidelná a bohatá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké, baňaté, fľaškovito pretiahnuté, mierne hrboľaté. Šupka je drsná, zelenkastožltá, škoricovohrdzavá, nápadne hrdzavo bodkovaná. Dlhšia stopka má pri plode často zával. Otvorený kalich leží v úzkej mierne hrboľatej jamke. Dužina je belavá, neskôr svetložltá, jemná a šťavnatá. Chuť je sladkokorenistá, veľmi dobrá, v horších pôdach trpkastá.

Obdobie zberu:

v druhej polovici septembra

Obdobie konzumnej zrelosti:

za týždeň po zbere, vydrží do konca októbra

Fotodokumentácia:

26 Sixova

Základná pestovateľská charakteristika:

Táto veľkoplodá skorá zimná odroda pochádza z Belgicka, kde ju vypestoval ovocinár Courtray v polovici 19. storočia. Strom rastie slabo až stredne silno a vzpriamene. Koruna má v dospelosti vzhľadom zaoblený tvar. Neznáša veterné polohy, kvalitné plody dáva len v dobrých podmienkach. No môže rásť aj na ťažších pôdach. Plodnosť je skorá, pravidelná a pomerne bohatá. Ako cenná zimná odroda výbornej chuti sa používa najmä na priamy konzum.

Opis plodu:

Plody sú veľké, rôzne baňato zhranatené a hrboľaté. Šupka je jemná, lesklá, pekne sivozelená, pokrytá jemnými hnedými lenticelami. Povrch býva niekedy pokrytý aj hrdzavými škvrnami. Stopka je dlhá, drevnatá, z plodu akoby povytiahnutá. Pootvorený kalich leží v plytkej hrboľatej jamke. Zelenkavá jemná dužina má sladkú, veľmi dobrú chuť s pikantnou, mierne korenistou a trpkastou príchuťou.

Obdobie zberu:

v druhej polovici októbra

Obdobie konzumnej zrelosti:

v novembri, vydrží do februára

Fotodokumentácia:

27 Solanka

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Čiech, z obce Solany v Libochovicku, známa bola už pred 200 rokmi. Rastie mimoriadne bujne, tvorí mohutné, široko rozložené koruny. Vyznačuje sa hustým zdravým, tmavo zeleným lesklým olistením. Odolnosť voči mrazu je dobrá, chrastavosťou netrpí. Je možní pestovať ju aj vo vyšších polohách, mala by však byť chránená pred vetrom. Patrí k najlepším augustovým maslovkám. Plodnosť je neskorá, avšak pravidelná a bohatá.

Opis plodu:

Plody sú stredne veľké variabilného tvaru, najčastejšie pretiahnuto kužeľovité, k stopke zúžené, zväčša hladké. Šupka je voskovo matná zelenej farby, v zrelosti citrónovožltá a posiatá lenticelami, na slnku býva červenkastá. Krátka silná stopka býva obvykle pritlačená hrboľčekom na stranu. Otvorený alebo polootvorený kalich je v plytkej mierne hrboľatej jamke. Dužina je belavá, šťavnatá a jemná. Chutí sladko až mierne kyslo, príjemne korenisto.

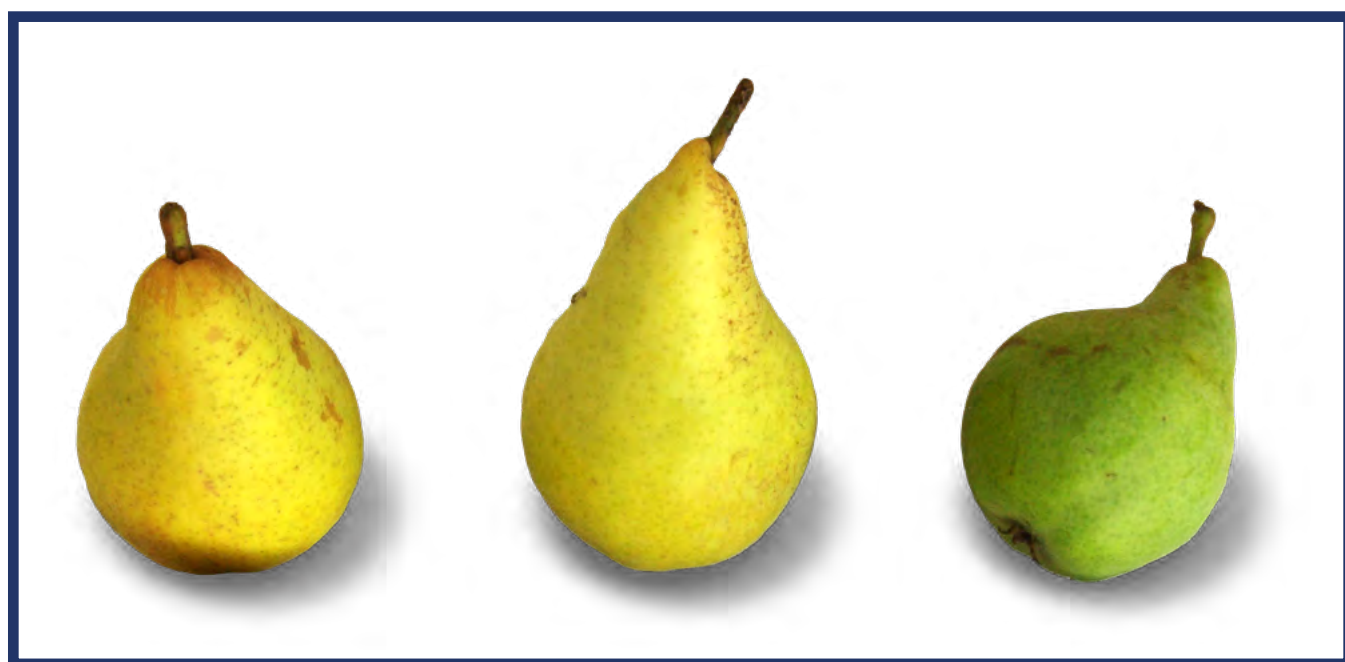
Obdobie zberu:

v druhej polovici augusta

Obdobie konzumnej zrelosti:

dozrieva 1 – 2 týždne po zbere

Fotodokumentácia:

28 Solnohradka

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Rakúska z 2. polovice 18. storočia. Je pomenovaná podľa miesta svojho najväčšieho rozšírenia, okolo Salzburgu. Ide o drobnú, letnú aromatickú hrušku. Tvorí však veľké stromy, so širokými korunami. Keďže plody hniličia (mäknú), je vhodná najmä na sušenie. Darí sa jej aj vo vyšších polohách, ak sú teplé.

Opis plodu:

Plod je malý, cibulkového tvaru. Má tenkú, pevnú a zelenú šupku. Pri dozrievaní ľahko žltne. Na slnečnej strane sa tvorí líčko hnedastočervenej farby. Môže byť mierne hrdzavá. Stopka je hrubá, stredne dlhá, u malých plodov niekedy dlhšia a závalom vybočená na stranu. Otvorený kalich sedí v plytkej jamke so zvlneným okrajom. Dlhé kališné lístky sú často olámané. Dužina je biela, šťavnatá a skoro hniličí. Chuť je sladkastá, mierne korenistá, výborná.

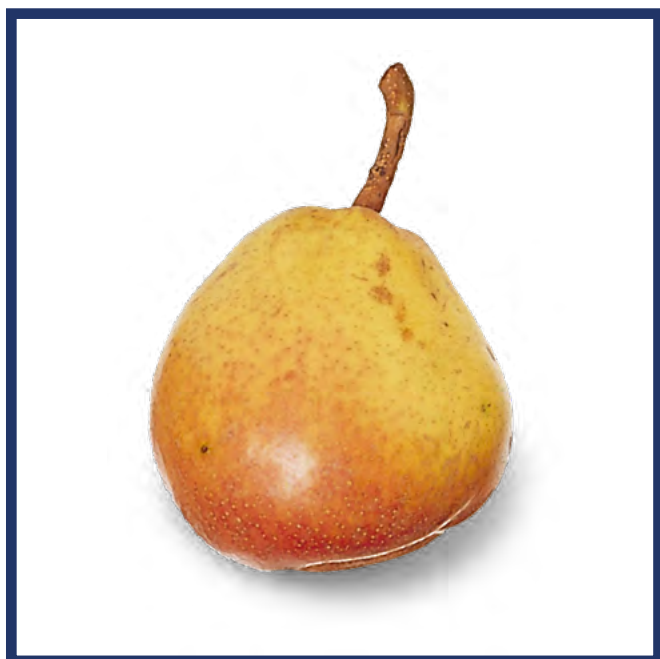
Obdobie zberu:

v druhej polovici augusta

Obdobie konzumnej zrelosti:

dozrieva 2 týždne po zbere

Fotodokumentácia:

29 Sommer apoteke birne

Základná pestovateľská charakteristika:

Veľmi stará odroda hrušiek, známa minimálne od roku 1675. Strom má rozložitý, previsnutý rast. Zaujímavosťou je, že na jeseň často dokáže opäť zakvitať.

Opis plodu:

Stredne veľký, hruškovitého tvaru, zlatožltý s červenkastým sfarbením na slnečnej strane. Dužina je veľmi sladká a šťavnatá.

Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

bezprostredne po zbere

Fotodokumentácia:

30 Sterkmanova

Základná pestovateľská charakteristika:

Pochádza z Belgicka, kde ju v roku 1820 zo semena vypestoval Sterkman v meste Louvain. Rastie bujne a vzpriamene. Tvorí pravidelné, vznosné, ihlanovité koruny. Darí sa jej najmä v chránených a dostatočne teplých pôdach. Odolnosť voči mrazu je dobrá a chrastavitosťou netrpí. Ide o nedocenenú zimnú odrodu dobrej chuti. Plodnosť je skorá, pravidelná a bohatá.

Opis plodu:

Plod je stredne veľký, plocho kužeľovitý až baňatý, mierne hrboľatý. Šupka je hrubá, zelenkavá, neskôr zlatožltá, na slnečnej strane býva pokrytá výraznou červenou farbou, niekedy červenými až hrdzavými pehami. Občas jemne hrdzavá. Stopka je stredne dlhá, bodkovaná, drevnatá, hrboľčekom pritlačená na stranu. Otvorený kalich leží v plytkej a širšej jamke. Dužina je belavožltkastá, ľahko zrnitá, avšak dosť jemná a šťavnatá. Chutí príjemne kyslosladko a korenisto.

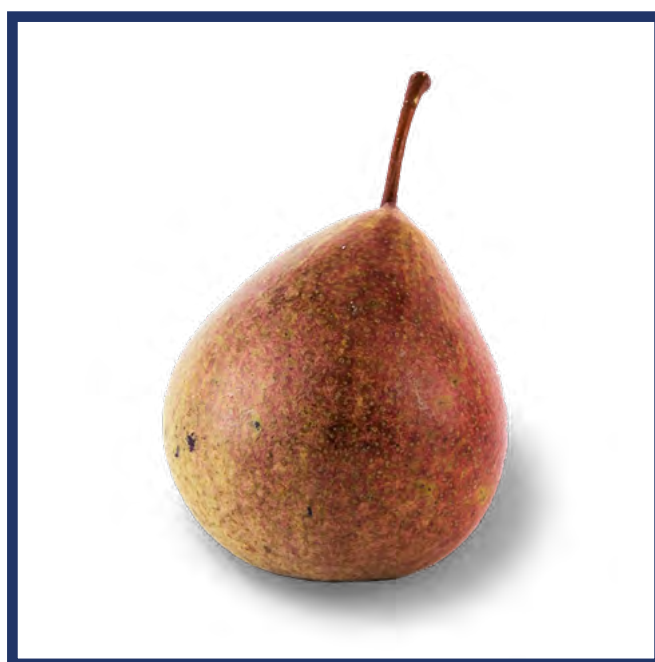
Obdobie zberu:

september

Obdobie konzumnej zrelosti:

bezprostredne po zbere

Fotodokumentácia:

Použitá literatúra

Jakubec, B., Uherková, A., 2018: 50 na 50, Atlas starých odrôd jabloní a hrušiek, TU vo Zvolene, 159 pp.

Černík, V., Boček, O., Večera, L., 1969: Malá pomologie 2, Hrušky. Státní zemědělské nakladatelství Praha. 235 pp.

Autor atlasu: Bruno Jakubec

Pomológ: Ondřej Dovala

Mapovatelia: Bruno Jakubec, Ondřej Dovala, Marianna Konôpková, Jaroslav Jankovič, Veronika Paulíková

Fotografie: Zuzana Ištvánová, Ľudovít Vašš, Bruno Jakubec, Arche Noah, Martin Lípa, <https://lesfruitiersdemile.fr/>, <http://www.fotodoma.cz/>, <https://obstsortenerhalt.de/>